

Ayuntamiento de IRUÑA DE OCA

IRUÑA OKAko Udala

IRUÑA OKAko HIRI-ANTOLAMENDUKO PLAN OROKORRA TESTU BATEGINA

**EKONOMIA ETA FINANTZA – BIDERAGARRITASUNAREN
AZTERKETA ETA JASANGARRITASUN EKONOMIKOAREN
MEMORIA**
2023ko AZAROA

IRUÑA OKAKO HAPOAREN BERRIKUSPENAREN TESTU BATEGINA

IDATZIZKO DOKUMENTAZIOA:

- I LIBURUKIA INFORMAZIO ETA JUSTIFIKAZIO MEMORIA
 - I.ERANSKINA: Generoaren araberako eraginari buruzko txostena
 - II.ERANSKINA: Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa
- **II LIBURUKIA EKONOMIA ETA FINANTZA BIDERAGARRITASUNAREN AZTERKETA eta JASANGARRITASUN EKONOMIKOAREN MEMORIA**
- III LIBURUKIA HIRIGINTZA ARAUAK
 - I. ERANSKINA: Antolamendu Xehatuko Eremuetako (AXE) arau bereziak
- IV LIBURUKIA BABESTUTAKO ELEMENTUEN KATALOGOA
- V LIBURUKIA. INGURUMEN-LABURPENA. (21/2013 legearen 26. artikulua)

DOKUMENTAZIO GRAFIKOA:

- INFORMAZIO PLANOAK
- ANTOLAMENDU PLANOAK
- KUDEAKETA PLANOAK
- SAREEN PLANOAK
- KATALOGO PLANOAK

Ayuntamiento de
IRUÑA DE OCA

IRUÑA OKAKO
Udala

IRUÑA OKAKO HAPORAKO

TESTU BATEGINA

II LIBURUKIA

IRUÑA OKAKO HAPORAKO EKONOMIA-FINANTZA BIDERAGARRITASUN ETA JASANGARRITASUNARI BURUZKO AGIRIA

TESTU BATEGINA. 2023ko AZAROA.

AURKIBIDEA

1.- EKONOMIA- ETA FINANTZA – BIDERAGARRITASUNAREN AZTERKETA.....	1
1.1.- LAN-EGITEKO TRESNAK.....	1
1.2.- ESKAKIZUNAK.....	4
1.3.- ERABILERA HAZTAPENEN KOEFIZIENTEA.....	5
1.4.- HAPO-an AURREIKUSITAKO EGITURAZKO JARDUERAK.....	8
1.4.1.- Udalez gairako obrak.....	11
1.4.2.- Udal izaerako obrak.....	12
1.5.- IRUÑA Oka HAPOaren BIDERAGARRITASUN EKONOMIKO-FINANTZARIOAREN EMAITZAK.....	29
1.5.1. Hasierako premisak.....	29
1.5.2. Balioztatutako emaitzak.....	34
2- EKONOMIA ETA FINANTZA JASANGARRITASUNARI BURUZKO TXOSTENA.....	36
2.1.ESKAKIZUNAK.....	36
2.2. UDAL OGASUN PUBLIKOAN IZANGO DUEN ERAGINAREN AZTERKETA.....	37
2.2.1. Inbertsio publikoaren zenbatespena eta ondare-gehikuntza.....	37
2.2.2. Udal aurrekontuaren likidazioaren azterketa.....	38
2.2.3. Planak eragindako gastuak eta diru-sarrerak aztertzea.....	49
2.2.4. Gastu eta Diru-Sarrera publikoek udal ogasunean duten eraginaren azterketa. 2019-2022	62
2.3. UDALAZ GAINDIKO OGASUNEN AZTERKETA.....	70
2.4. LURZORUA EKOIZPEN ERABILERARAKO NAHIKOA ETA EGOKIA IZATEA.....	71

1.- EKONOMIA- ETA FINANTZA – BIDERAGARRITASUNAREN AZTERKETA

1.1.- LAN-EGITEKO TRESNAK

Indarrean dagoen Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legea eta aurrekoan garatzen den Premiazko Neurriei buruzko 105/2008 Dekretua indarrean sartzeak, Ekonomia eta Finantza Azterketa Tradizionalaren ondorioetarako, indarreko Legetik eratorritako errekerimendu “berriak” sartzea dakar, nahiz eta alderdi batzuk bertan behera utzi – ez ditu zehazten zenbait alderditan –, baina jarduera batzuk betetzea azpimarratzen du, eta elementu eta definizio berriak sartzen ditu, Planaren Bideragarritasun Ekonomiko-Finantzarioarekiko konpromiso- eta definizio-esparru zabalena osatzen dutenak.

Bideragarritasun eta Jasangarritasun Ekonomiko Azterketaren elementuak aipatzen eta definitzen diren artikuluko nagusiak hurrengoetan gauzatzen dira:

- Ekainaren 30eko, 2/2006 Lurzoru eta Hirigintza Legearen **62.art.** Dokumentazioa.

1.- Plan orokorraren edukia izaera minimoaren hurrengo dokumentuetan formalizatuko da:

f) Ekonomia-Finantza bideragarritasun azterketa.

- **31.Art.** 105/2008 Dekretua, ekainaren 3koa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legea garatzen duten premiazko neurriei buruzkoa.
- Urbanizazio-jarduketan inpaktua. Hirigintza-antolamenduko planei buruzko dokumentazioa.

1.- *Ingurumenaren gaineko eraginaren baterako ebaluazioa (IEBE) behar duten hirigintza-plan guztiek gutxienez honako agiri hauek izan beharko dituzte.*

e) Hirigintza-jardunaren bideragarritasun ekonomiko-finantzarioaren azterketa.

f) Jasangarritasun ekonomikoari buruzko memoria. Bertan, hirigintza-jarduerak beharrezko azpiegiturak ezartzeak eta mantentzeak edo ondoriozko zerbitzuak abian jarri eta emateak eragindako ogasun publikoetan izango duen eragina, eta jarduera horrek

ekoizpen-erabileretara bideratutako lurzuaren azalera eta egokitzapenean izango duen eragina bereziki haztatuko da, urbanizazioaren xede den lurzuari kendu ondoren.

2/2006 Legearen 56 eta 93 artikulua aitpatzen dituzte esparru hauek zehaztean Hirigintza Antolamendu zehatza f paragrafoan (56.f artikulua) eta hitz egiterakoan sektorizazio plan formulazioaren aurreko Baimenari buruz (93.2 artikulua).

Gai horiei buruzko araudi garatuagoa ez dagoenez, Hiri-Antolamenduko Plan Orokorraren proposamenak ahalik eta modurik osoenean justifikatu behar dira.

Hala, Ekonomia-Finantza azterketaren eta Bideragarritasun eta Jasangarritasun Ekonomikoaren esparrutik, behar besteko bermearekin azaldu beharko da:

- Hirigintza jarduketaren inpaktua Herri Ogasunean. Jarduketaren ondoriozko zerbitzuen beharrezko azpiegiturak abian jartzea eta mantentzea (kontuan hartu beharko da, halaber, azalera izango duen eragina eta lurzuak produkzio-erabileretarako izango duen egokitzapena).
- Plan Orokorreko Proposamen guztien justifikazioa.

Bi alderdi horiek bateratzeak eta elkarren osagarri izateak HAPOn planteatzen diren hirigintza-antolamenduko proposamenak "egokitzea" esan nahi du, eta proposamen horiek ekonomiaren ikuspegitik gauzatzearekin eta horien inguruan zehazten diren aurreikuspenekin egokitzea.

Analisiak HAPOn planteatzen den udalerraren eraikuntza-kostuan sakondu behar du, bereziki proposamen berriei eta egitura-izaerakoei dagokienez. Azken batean, azterlanak planteatutako hirigintza-garapenen bideragarritasun ekonomikoa egiaztatu behar du (ez da ahaztu behar esku hartzen duen eragile bakoitzari (erakunde publikoak eta eragile pribatuak) dagokion erantzukizuna zehaztea).

- 02/2006 Lege berriarekin egindako lege-berregokitzeak hirigintza-tresnen zeregina birdefinitzen du, eta hirigintza-antolamenduari eta hirigintza-jarduketako programei protagonismo zuzena ematen die plan orokorren bideragarritasun ekonomiko-finantzarioari buruzko azterketan, zeriakusi handiagoa baitute hirigintza-

antolamenduaren egikaritze-mailarekin haren zehaztapenen ezarpenaren hasierako eta aurreko faseekin baino.

- Denbora-horizonteak ere protagonismoa hartzen du. Aldez aurretik zehaztutako ebaluazio jakin bat denbora-tarte jakin batean txertatzeko zailtasuna ez da oztopo transzendentea orain; izan ere, ebaluazioa “irekia” dela eta ezin dela behin betiko kalkulu edo emaitza gisa epaitu planteatutako proposameneren bideragarritasunari dagokionez uste da.

Hortaz, ebaluazio ekonomikorako “hurbilketa” gisa hartu beharko da, bai egitura-izaerako jardura espezifiko eta bereziei dagokienez, bai antolamendu- eta egikaritze-proposameneri dagokienez.

Asmoa agiria hau “a posteriori” prozesu batean proiektatu ahal izatea da. Prozesu horretan, programen, proiektuen, planen eta abarren bidez hartzen diren erabakiak zehaztuko dira, aurreikusitako esku-hartze bakoitzaren kostu ekonomikoak zehatzago ebaluatuta.

Programek aldi osoan luzatu ahal izango dira, bi urtean behin edo epe luzeagoan programazioak konprometitzeak dakarren zailtasuna kontuan hartuta. Arazoa larriagotu egin daiteke baldin eta jarduketa batzuk aldez aurretik egin beharreko beste batzuen mende badaude, eta, gainera, hierarkikoki udalaz gaindiko administrazioen mende badaude.

Azken batean, kontua ez da programazio zorrotza zehaztea. Benetan interesatzen dena aurreikusitako ekintza guztiak ekonomikoki bideragarriak izatea da eta parte hartzen duten administrazio guztien aurrekontu-ahalmenarekin bat etortzea, eta, bereziki, eragindako toki-administrazioarena; horrela, jarduketan banaketa eta denbora-horizontean dituzten erantzukizun ekonomikoak egingarriak izango dira.

Iruña Okako HAPOaren kasuan, programazioa aurreikusten da. Programazio horretan, hasteko epea Planaren indarraldiaren hasieratik aurrera ezartzen da, eta proposameneren egokitzapena ebaluatu ahal izateko beharrezkoak diren zehaztapen guztiak jasotzen ditu. Indarrean dauden Arau Subsidiarioetatik igorritako egikaritze-eremuak eta proposatutako eremu berriak sartzen dira.

1.2.- ESKAKIZUNAK

Ekonomia- eta finantza – Bideragarritasunaren azterketak beharrezko zehaztapenak jasotzen ditu HAPOn planteatzen diren hirigintza-jarduketa guztiak ikuspegi ekonomikotik sinesgarriak diren jakiteko, eta, horrela, Euskadiko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 62. Artikulua betetz. Tresna osagarri gisa aurkezten da, HAPO berriaren azpiegitura- eta zuzkidura-jarduketan eta horiek garatzeko behar diren inbertsioen arteko koordinazio- eta gaitasun-maila justifikatzeko.

Egindako balorazioak “udalerraren berritze-kostua” aztertzean zentratzen dira, kontuan hartutako proposamenen inguruan antolatuz. Analiak adierazi behar du proposatutako garapenak ekonomikoki bideragarriak direla, kasuan kasuko lurzoruari aplikatutako era guztietako kostuak, urbanizazio-kargak, koefizienteak eta abar kontuan hartuta, baita kudeaketa-eremuetarako hirigintza-eraikigarritasun haztatuak agertzen diren guztiak ere.

Beste aldetik, Ekonomia-Finantza Bideragarritasunari buruzko Azterketaren funtsezko beste zeregin bat da: planteatutako proposamenak gauzatzean eta garatzean erakunde eta entitate publikoen (udalekoak, tokikoak, autonomikoak edo estatukoak) eta eragile pribatuen arteko erantzukizunak argitzea, horien kostuetan duten partaidetza barne (aurreikusitako kostuak). HAPOa idazteak, aldi berean, erraztu egin behar du erakundeak dagozkien egikaritze-eremuetan atxikitzea eta konprometitzea eta/edo erakunde eskudunei esleitzea.

Proposamenen egikaritzeko kostuen ebaluazio ekonomikoa ezinbestekoa kontsideratzen da. Funtsezko alderdi horrek HAPOren proposamen guztien bideragarritasuna bermatu behar du, hau da, gutxienez, aurreikusitako diru-sarreren eta gastuen arteko oreka egon behar da, beraien egikaritzea bermatzeko, hirigintza-betearazpeneko eremuak mugatzeko erabili diren irizpideak zehaztuz.

Hala ere, “une honetan” egindako ebaluazio ekonomikoa ezin da behin betiko hartu, baizik eta lehenengo zenbatespen edo hurbilketatzat.

Udalerraren hirigintza-antolamendua da HAPOren zeregin nagusia, gutxienez, antolamendua egiturazko antolamenduan ulertuta. Prozesua etapa koordinatuetan kontuan hartu behar da, honako hauen arabera: garapen-plangintzako tresnak, UJP (Urbanizatzeko Jarduketa-

Programak, Urbanizazio-Proiektuak, Birpartzelazio- edo Desjabetze-Proiektuak eta Eraikuntza-Proiektuak.

HAPO idazteko unean, egiturazko antolamenduaren zati handi batean, ezinezkoa da informazio zehatz eta zorrotza edukitzea.

1.3.- ERABILERA HAZTAPENEN KOEFIZIENTEA

2006ko ekainaren 30eko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko Legeak 56.1.f artikuluan ezartzen duenez, planak barne hartzen dituen antolamendu xehatuko zehaztapenetan erabilera haztatzeko koefizienteak sartu behar dira planetan.

Koefiziente hauek lurzoru urbanizatuaren barruko eragin-balioen eta lurzoru urbanizagarri sektorizatuaren arteko erlazio ekonomikoa adierazten dute. Balio horien arteko erlazioa ezartzeko, oinarri gisa tipologia bat zehazten da, eta horren arabera koefizienteak egiten dira. Balio hauek aurrekoen erreferente ekonomikoa dira.

Haztapan-koefizienteak ezartzeko, eremu bakoitzeko lurzoruaren eragin-balioak ezarri behar dira.

2011ko urriaren 24ko Lurzoruaren Legearen balioespenen erregelamenduak (1492/2011 Errege Dekretua) lurzoruaren eragin-balioa hondar-metodo estatikoaren arabera finkatu behar dela ezartzen du. Hurrengo formula honen bidez:

$$VRS/LEB=(Vv:K)-Vc$$

Non:

- VRS/LEB= Lurzoruaren eragin-balioa da, eurotan, metro koadroko.
- Vv/Sb= kontuan hartuta amaitutako produktu higiezina, erabilera bakoitzeko metro koadro eraikigarriaren salmenta-balioa da.
- K gastu orokorrak haztatzeko (finantzaketa-, kudeaketa- eta sustapen-gastuak barne) koefizientea, eta higiezinaren sustapen-jardueraren enpresa-mozkin arrunta da. Oro har, koefizientea 1,40koa da.

Koefizientea 1,20raino murriztu daiteke:

- Urbanizatuak dauden lursailak, higiezin dinamika eskasa duten udalerrietan familia bakarreko etxebizitzak eraikitzeko.
- Gehieneko salmenta-balioak finkatzen dituen babes-erregimen bati atxikitako etxebizitzak
- Ustiategi ekonomikoei lotutako industria-nabeak edo bestelako eraikuntzak

Edo gehienez ere 1,50 gehitzea urbanizazio-egoeran dauden lursailetan, gastu orokorren osagai handiagoa aplikatzea justifikatzen duten faktore objektiboen arabera sustapenatarako.

- Vc/Eb kontuan hartutako erabileraren metro koadroko, eurotan, eraikuntzak duen balioa da.

Salmenta-balioa zehazteko, inguruko beste higiezin batzuen azken urteetako batez besteko balioa kontuan hartu da, eta, beraz, aldi baterako inguruabarrek prezioetan izan ditzaketen gorabeherak ez dute eragin okerreko zenbatespenik. Kasu honetan, haztapen-koefizienteak zehazteko oinarritzat hartuko ditugun babes sozialeko etxebizitzetarako 1.317,23 €/m² eraikia ezartzen da.

Oro har eta dagozkion salbuespenei kalterik egin gabe, eraikuntzako balioa, formula honen bidez zehazten da:

$V_c = \text{Egikaritze-kostua (CEM)} * (1 + \text{Kontratistaren industria-mozkinaren eta gastu orokorren ehuneko (%19) + \text{Proiektu eta obra-zuzendaritzagatiko, kalitate-kontrolagatiko, segurtasun eta osasunagatiko, udal-zerengatiko eta abarregatiko ordainsariak (%15)})$.

Planean zehaztutako bizitegirako hirigintza-garapen berriei dagozkien erabileren haztapen-koefizienteek 1. koefizientea esleitzen diote babes sozialeko etxebizitzaren (BSE) erabilerari lotutako eraikigarritasunari, honako arrazoi hauengatik:

- Erabilera honi dagokionez, lurzoru urbanizatuaren eragin-balioa parametro ekonomiko baliagarria da edo izan daiteke, bai Plan Orokor honetarako, bai hura garatzeko sustatzen diren antolamendu xehatuko planetarako eta berdin banaketa-proiektuetarako. Testuinguru horretan, erabilera bera gainerako

koefizienteen ezaugarri edo erreferentzia gisa erabiltzeak erraztu egiten du aipatutako koefizienteen tratamendu globala Plan horren esparruan.

- Etxebizitza-tipologia honen salmenta-prezioa, eta, ondorioz, lurzoru urbanizatuak haren gainean duen eragin-balioa ere, aldian behin eguneratzen da edo eguneratu ahal izango da, horrek gainerako erabilerei dagokien eragin-balioa eguneratzeari dagokionez ekar ditzakeen eraginekin.

Planean zehaztutako industria- eta hirugarren sektoreko garapen berriei dagozkien erabileren haztapen-koefizienteek industria-erabilerari lotutako 1. koefizientea esleitzen dute, eta 0,43 hirugarren sektoreko erabilerarako.

HAPOn eremu guztietan, erabilerak haztatzeko irizpideak, batez besteko eraikigarritasuna kalkulatzeko antolamendu xehatua eta egikaritze-unitateak, antolamendu xehatuan beste baldintza batzuk zehazten diren eremuetan izan ezik, honako hauek dira:

- a) Eremu (area, sektore edo azpieremu) bakoitzeko eraikigarritasuna HAPOn ezarritako zehaztapenen emaitza izango da.
- b) Erabilera bakarra duten eremuetan, batez besteko eraikigarritasuna erabilera horri dagokiola ulertuko da, eta, beraz, ez da haztapen-koefizienterik ezarri behar.
- c) Hainbat erabilera dauden eremuetan, batez besteko eraikigarritasuna irabazizko erabilera pribatuen haztapenaren bidez kalkulatu da, haztapen-koefiziente hauen arabera:

LURZORUAREN ERAGIN-BALIOA ETA HAZTAPEN-KOEFIZIENTEAK

Erabilera eta araubide juridiko-ekonomiko. Tipologia	Vv	K koefizientea	Vc	Lurzoru urbanizatuaren jasanarazpen-balioa. e/m2(t)	Erabileren haztapen koefizientea
Etxebizitza libre (VL) isolatua	1.801,91	1,45	1.118,90	123,80	1,645
Blokeko etxebizitza librea	1470,78	1,4	938	112,56	1,496
Babes sozialeko etxebizitza (VPS)	1317,23	1,3	938	75,25	1,000
Etxebizitza tasatua (VT)	1400	1,35	938	99,04	1,316
Trastelekua VL	608,7	1,4	402	32,78	0,436
Trastelekua VPP	495,31	1,3	402	-20,99	-0,279
Garajea VL	636,36	1,4	402	52,55	0,698
Garajea VPP	517,83	1,3	402	-3,67	-0,049
Merkataritza lokala	869,57	1,4	402	219,12	2,912
Industria	772,738	1,4	515,9	36,05	0,479
Hirugarren sektorea	809,52	1,4	562,8	15,43	0,205

Iturria: Egileak moldatua

1.4.- HAPO-AN AURREIKUSITAKO EGITURAZKO JARDUERAK

Iruña Okan planteatutako beharrezane konponbideak emateko, HAPOk hirigintza-antolamendu bat formulatzen du, eta antolamendu hori gauzatzeak jarduketa anitz eta askotarikoak garatzea eskatzen du, eta, era berean, jarduketa horiek gauzatzeko koordinazioa beharko da.

HAPO honen Jarduketa Programa funtsezko gaiak definitzen dira:

- Objektuak, ildoak eta estrategiak.
- Sistema Orokorrek egiteari buruzko aurreikuspenak.
- Etapak eta epeak.

Jarduera-eremu bakoitzak (Antolamendu Geroratuko Eremuak, Jarduketa Integratuak, Zuzkidura Publikoak Egikaritzeko Jarduketak – AEDP) dagozkion fitxak ditu, eta horietan alderdi garrantzitsu guztiak xehatzen dira. Beraz, bideragarritasunari buruzko azterketa ekonomiko-finantzario honetan, Iruña Okako Udalak posizio garrantzitsua dutenak ebaluatuko dira, administrazio sustatzailea izanik.

Jarduera-eremu bakoitzaren fitxek eragiketaren emaitzak jasotzen dituzte, eskuragarri dauden datuetan oinarrituta.

Honela, bakoitzean agertzen da:

- Salmentak.
- Hirigintza kargak:
 - Hirigintza-estandarren gutxieneko zuzkidurak, 2/2006 Legearen eta hirigintza-estandarrei buruzko 123/2012 Dekretuaren arabera.
 - Kalifikazio xehatua.
 - Monetizazioak.
 - Ordezko bizitokia.
 - Kalte-ordainen kargak.
 - Kutsadura kargak.
 - Urbanizazio-obrak.
 - Eraikuntza gastuak.
 - Beste gastu batzuk.

Eta, ondorioz:

- Sustatzailearen gastu guztiak
- Sustatzailearen salmenta guztiak.
- Lurzoruaren balio osoa.
- Lurzoruaren balioa m²
- Eragiketaren irabaziak guztira.
- %15 Udalaren aprobetxamendua (lurzorua).
- Emaitzak.

Jarduketa bakoitzaren bideragarritasuna egiaztatzeko egindako eragiketak honako hauek dira: salmentatik lortutako zenbateko osoari urbanizazioari eta eraikuntzari lotutako gastu guztiak kentzearen emaitza. Gastu horiek monetizazioetara, ordezko etxebizitzetara, kalte-ordainen kargetara, deskontaminazio-kargetara, urbanizazio-obretara, eraikuntza-gastuetara eta bestelako gastuetara eta lurzoruaren balio osora bideratuko dira.

Honako hauek dira eremu bakoitzaren bideragarritasuna ezartzeko jarraitu diren **irizpide orokorrak**:

Etxebizitzei, jardueri, eraikinei eta planteatutako antolamenduarekiko bateraezintasunei dagozkien **kalte-ordainak**. Kalte-ordainen kostua 2/220 Legearen 44.7 artikuluan ezarritakoaren arabera egiten da. Artikulu horretan jasotzen denez, gauzatzen ari den plangintzarekin bateraezinak diren eta hirigintzako arau-hauste larririk eragin ez duten finka, lursaila edo orubeetan dauden landaketa, instalazio eta eraikuntzen balioa ordaindu behar da.

Horrela, lurzoruaren hondar-balioaren arabera, kalte-ordainak, egin behar diren kasuetan, 26 eta 15 €/ m² artekoak dira.

Ordezko bizitokia (birkokatzeak). Kalkuluen arabera, hilean 585€ edo urtean 7.000€, gehienez 2 urte.

Deskontaminazio-kargak. 50€/m³ estimatzen da.

Urbanizazio-obrak. Honako hauek osatzen duten multzoan aurreikusitako urbanizazio-obrak sartzen dira: eragindako hirigintza-eremua edo -azpierrezemua; eremu edo azpierrezemua horietatik kanpo dauden espazio libre orokorretarako eta lokaletarako lursailak, baina eremu edo azpierrezemua horien barruan edo haiei atxikita, egikaritzeko.

Kostua urbanizazioan dagoen elementu motaren arabera desberdina izango da: espaloiak, berdeguneak, aparkalekuak. Honela, oro har, honako kostu hau aurreikusten dugu €/ m²-tan:

- Urbanizazio gogorra:
Ibilgailuak: 90-140 €/m²
Espaloiak: 90-140 €/m²
- Urbanizazio biguna:
Erdi-berdea: 60 €/m²
Berdea: 40 €/m²

Eraikuntza-kostuak. Bertan tipologiaren arabera desberdinak diren eraikuntza motak eraikitzeari buruzkoak sartzen dira:

- Etxebizitza libreak, Babes sozialeko etxebizitzak eta etxebizitza tasatuak. 700€/m²
- Trastelekuak, garajeak, merkataritza-lokalak. 300€/m².

- Etxabeetako ekipamenduak. 350€/m².
- Aparkalekuak. 90€/m².
- Plaza pribatua. 70€/m².
- Berde pribatua. 60€/m².
- Hondaketak. 15€/m².
- Beste gastu batzuk. Epigrafe honetan sartzen dira: kutsatutako lurzorua ikertzeko ingurumen-inpaktuaren azterketak, topografiako proiektuak, zaharberritzea eta notariotzako gastuak egiteko ordainsari teknikoetatik eratorritako kontzeptuengatik gastuak.

Oro har, proiektu eta azterketa teknikoetarako deskontaminazio-, urbanizazio- eta eraikuntza-kostuen %10 kontuan hartzen dugu, eta %5 finantza-gastuetarako, notariotzako eta bestelakoetarako.

1.4.1.- UDALAZ GAINDIKO OBRAK

Izaera honetako udalerraren barruko inbertsio garrantzitsuenak garraio-sistema orokorreari dagozkie, eta ondorengoak dira:

- Bateragarritze-Plana. Terminal Intermodal.
- Trenbide Saihesbidearen Plan Bereziak.

Bietan, Planaren kostuen esleipen orokorrak argi eta garbi bi erakunde finantzazaileratu: Eusko Jaurlaritzak, lehenengoa, eta Sustapen Ministerioa, bigarrenea.

Hortaz, kasu honetan, ez da bideragarritasuna zehaztu behar, udal-eremutik gorako erakundeek eta administrazioek finantzatzen eta mantentzen dituztelako.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENAK: UDALAZ GAINDIKO ZUZKIDURA PUBLIKOAK
GAUZATZEKO JARDUEREN PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA
(KOMUNIKAZIO SISTEMA ORKORRAK: TRENBIDEKOAK ETA OINEZKOENAK ETA BIZIKLETENAK)**

IZENA	Helburua	Azalera (Ha)	Gastua (€)	Finantzazioa (Banaketa)	Udalaren menpean dauden gastuak
BATERAGARRITZE-PLANA. TERMINAL INTERMODAL	Jarduera logistikoentzako Terminal intermodala	30,73	---	%100 Eusko Jaurlaritza	---
PLAN BEREZIA. AHT TRAZADURA	Abiadura Handiko Trenbidea Madril-Euskal Herria-Frantsiako muga	---	---	%100 SUSTAPEN MINISTERIOA	---
PLAN BEREZIA. ZADORRAREN BIDE BERDEA	Zadorra ibilbide berdearen Ibilbidea (ALHBBIB)	---	---	%100 ARABAKO FORU ALDUNDIA	---

Iturria: Egileak moldatua.

1.4.2.- UDAL IZAERAKO OBRAK

Plan Orokorrak proposatutako hirigintza-garapenak zenbait Planeamendu Eremutatik eratoritzen dira, batzuk indarrean dauden Arau Subsidiarioetatik datozenak, eta, beraz, gauzatze-mailakotzat hartu beharko lirateke. Beste batzuk, aldiz, beharbada ez dira izapidetzen hasi, eta beste batzuk lehen aldiz proposatuko dira.

Plangintza-eremuek antolamendu-proposamen hauek guztiak biltzen dituzte, eta elkarren artean zerikusia duten faktore guztiak biltzen dituzte: lagapenak, urbanizazio-obrak eta aprobetxamendua gauzatzea, aurreikusitako hirigintza-eraikigarritasunekin batera, eta urbanizazio-obren kostuei eta hauek gauzatzeko beharrezkoak diren kalte-ordainen gastuei buruzko hurbilketa fidagarrienak ere bai; horrela, hasieratik kostuak eta onurak ebaluatzen dira.

Hiri-lurzoruko eta lurzoru urbanizagarriko diru-sarrerak bereizita tratatuko dira, Udalak bere gain hartu behar dituen gastuak ordenatzeko, bai zuzkidura publikoak egikaritzeko jarduketak egiteko, bai Planaren indarraldian garatzen dituzten egikaritze-unitateen hirigintza-aprobetxamenduaren %15etik eratorritako diru-sarrerak definitzeko.

Jarraian ageri diren tauletan, Planean proposatutako jarduera-eremu guztiak mugatzen dira, haien datu garrantzitsuenekin. Garapenen bideragarritasun ekonomikoa aztertzeko, aurreikusitako eraikigarritasunak ebaluatzea, urbanizazio-obrak identifikatzea, kalte-ordainen gastuak eta abar beharrezkoa da.

Aurkezten diren datu ekonomikoak, ahalik eta errealistenak izan arren, kalkuluak dira, eta, beraz, datu horien garrantzi kuantitatiboa ez da mugiezina. Benetan garrantzitsua dena da jarduketa-eremu bakoitza behar bezala bideragarria izatea, berez eta osotasunean.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA:
BIZITEGI-ERABILERA KO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA. HIRI-LURZORUA**

IZENA	Azalera (m ²)	Eraikigarritasuna s/gainetik (m ²)	*Eraikigarritasuna s/gainetik(m ² t/m ² s)	Etxeb. kopurua				Dentsitatea (Etx./Ha)
				Etx. Librea	E.T.	G.B.E	ETXEBIZITZAK GUZTIRA	
AOP-N1 La Razuela	7.537	4.824	0,64	23	10	10	43	57
AOP-N2 Milagros González	2.767	2.656	0,96	9	6	6	21	76
AOP-N3 Errota	9.491	5.097	1,01	43	7	0	50	53
AOP-N4 Kare-Labea	4.358	4.949	1,59	0	11	29	40	92
AOP-N8 Bolen	1.128	451	0,40	2	0	0	2	18
GUZTIRA	25.281	17.977	-	77	34	45	156	62

* Eraikigarritasuna eremuaren azaleraren arabera kalkulatzen da, Sistema Orokorrek kenduta.

Iturria: Egileak moldatua.

IZENA	Erabilera bakoitzaren hirigintza-eraikigarritasuna (m2)					Eraikigarritasun haztatua			
	EL.	ET.	GBE.	I.	T.	GUZTIRA (UAS)	% 15 (UAS)	% 85 (UAS)	VALOR EN € DEL %85
AOP-N1 La Razuela	2.701,89	900,63	900,63	-	320,57	8.194,10	1.229,12	6.964,99	954.169
AOP-N2 Milagros González	1.216,54	405,52	405,52	-	628,64	4.976,11	746,42	4.229,69	474.336
AOP-N3 Errota	3.426,48	522,39	-	-	923	8.501,26	1.275,19	7.226,07	666.916
AOP-N4 Kare-Labea	-	1.068	2.621	-	1.260	7.695,61	1.154,34	6.541,27	803.035
AOP-N8 Bolen	451,20	-	-	-	-	867,86	130,18	737,68	100.022
GUZTIRA	7.796,11	2.896,54	3.927,15	-	3.132,21	30.234,94	4.535,24	25.699,70	2.998.478

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: BIZITEGI-ERABILERA KO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
HIRI-LURZORUA**

	Monetizazio	Ordezko etxeak	Kalte-ordain kargak	Deskontaminazio kargak	Urbanizazio obrak	Eraikuntza gastuak	% 10 Azterketak, Proiektatua, geoteknikoa	%5 Finantza gastuak, Notario, Beste batzuk	Beste gastu batzuk	Lurzoruaren balioa guztira	Lurz.-balio/ emandako m2	%15 Udal Aprobetx. (Lurzorua)	Eragiketaren mozkinaren %
AOP-N1: La Razuela	0	0	14.799	0	507.841	5.089.459	559.730	279.865	839.595	476.073	82	358.069	15,67
AOP-N2: Milagros González	101.978	0	0	0	264.567	2.484.427	274.899	137.450	412.349	217.379	82	193.755	15.54
AOP-N3: Errota	13.718	84.000	64.079	0	477.447	3.699.245	417.669	208.835	626.504	707.108	82	367.921	13,25
AOP-N4: Kare-Labea	175.824	42.000	33.790	0	362.402	3.522.757	388.516	194.258	582.774	221.908	82	298.821	18.53
AOP-N8: Bolen	12.208	0	0	0	69.916	533.660	60.557,53	30.278,76	90.836	72.193	64	46.734	14.53
GUZTIRA	303.728	126.000	112.668	-	1.682.173	15.331.548	1.701.372	850.687	2.552.058	1.694.661	67,03	1.265.300	15,62

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: PLANGINTZA EREMUKO BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOAREN LABURPEN TAULA
BIZITEGI LURZORUA. HIRI-LURZORUA**

IZENA	G.T. Sustatzailea (€)	Salmenta guztiak. Sustatzailea (€)	% 15. Udal Aprobetx. Lurzoruak (€)	Emaitzak (%)
AOP-N1: La Razuela	5.612.757	7.004.004	358.069	15,67
AOP-N2: Milagros González	2.834.758	3.526.473	193.755	15,54
AOP-N3: Errota	4.326.873	5.700.897	367.921	13,25
AOP-N4: Kare-Labea	4.111.872	5.136.815	298.821	18,53
AOP-N8: Bolen	616.218	788.432	46.734	14,53
GUZTIRA	17.502.478	22.156.621	1.265.300	15,62

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: BIZITEGI-ERABILERA KO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
LURZORU URBANIZAGARRIA.**

IZENA	Azalera (m ²)	Eraikigarritasuna s/gainetik (m ²)	*Eraikigarritasuna s/gainetik(m ² t/m ² s)	Etxeb. Kop.				Dentsitatea (Etx./Ha)
				Etx. Librea	E.T.	G.B.E	ETXEBIZITZAK GUZTIRA	
AOP-N5 Iparraldeko Langraiz	26.786	18.750	0,70	39	35	106	180	67
AOP-N6 El Torco	34.339	11.103	0,35	25	27	27	79	23
AOP-N7 Eskolak	43.456	25.329	0,73	17	64	180	261	60
GUZTIRA	104.581	55.182	-	81	126	313	520	50

Iturria: Egileak moldatua.

IZENA	Erabilera bakoitzaren hirigintza-eraikigarritasuna (m2)					Eraikigarritasun haztatua			
	EL.	ET.	GBE.	I.	T.	GUZTIRA (UAS)	% 15 (UAS)	% 85 (UAS)	% 85 BALIOA €-tan
AOP-N5: Iparraldeko Langraiz	3.683	3.352	9.869	-	1.846	25.890,87	3.883,63	22.007,24	3.226.653
AOP-N6: Torko	6.013	2.519	2.571	-	-	17.219,93	2.582,99	14.636,94	2.100.037
AOP-N7: Eskolak	1.823,71	6.167,67	17.337,86	-	-	28.876,52	4.331,48	24.545,04	4.162.840
GUZTIRA	11.520	12.039	29.778		1.846	71.987,33	10.798,10	61.189,23	9.489.530

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: BIZITEGI-ERABILERAKO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
LURZORU URBANIZAGARRIA**

	Monetizazioak	Ordezko etxeak	Kalteordainen kargak	Deskontaminazio kargak	Urbanizazio obrak	Eraikuntza gastuak	%10 Azterketak, Proiektu, Geotekniko	5% Gastu Finantzarioa, Notario, Beste batzuk	Beste gastu batzuk	Lurzoruaren balioa guztira	Lurz-balio / emandako m ²	%15 Udal Aprobetx. (Lurzorua)	Eragiketaren mozkinaren %
AOP-N5: Iparraldeko Langraiz	0	0	22.548	0	1.479.469	18.963.620	2.044.309	1.022.154	3.066.463	1.701.113	67	1.173.830	14,69
AOP-N6: Torko	0	14.000	31.552	-	1.284.868	12.486.495	1.377.136	688.568	2.065.704	1.744.786	55	938.582	13,57
AOP-N7: Eskolak	0	0	0	0	1.767.397	26.378.916	2.814.631	1.407.316	4.221.947	2.647.921	64	1.527.306	13,66
GUZTIRA	0	14.000	54.100	-	4.531.734	57.829.031	6.236.076	3.118.038	9.354.114	6.093.820	58,27	3.639.718	13,98

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRERAKO PROPOSAMENA: PLANGINTZA EREMUKO BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOAREN LABURPEN TAULA
BIZITEGI ERABILERA. LURZORU URBANIZAGARRIA.**

IZENA	G.T. Sustatzailea (€)	Salmenta guztiak. Sustatzailea (€)	% 15. Udal Aprobetx. Lurzoruak (€)	Emaitzak (%)
AOP-N5 Langraiz Norte	20.260.875	25.188.642	1.173.830	14,69
AOP-N6: Torko	13.728.699	17.524.182	938.582	13,57
AOP-N7: Eskolak	27.817.898	34.440.127	1.527.306	13,66
GUZTIRA	61.807.472	77.152.951	3.639.718	13,98

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: BIZITEGI-ERABILERA KO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
HIRI-LURZORUA (AA.BB-KONTZEJUAK)**

IZENA	Azalera (m ²)	Eraikigarritasuna guztira s/gainetik (m ²)	Eraikigarritasuna s/gainetik (m ² t/m ² s)	Etxebizitza kopurua			ETXEBIZITZAK GUZTIRA	Dentsitatea (Etx./Ha)
				Etx. Librea	E.T.	G.B.E		
AOP-M1 Mandaita	2.867	860	0,30	4	0	0	4	14
AOP-V1 Mendebaldeko Billoda	8.734	3.494	0,40	17	0	0	17	19
AOP-V2 Hirugarren sektoreko Billoda	32.565	9.722	0,44	16	0	0	16	5
GUZTIRA	44.166	14.076	0,32	37	0	0	37	8

Iturria: Egileak moldatua.

IZENA	Erabilera bakoitzaren hirigintza-eraikigarritasuna (m2)					Eraikigarritasun haztatua			
	EL.	ET.	GBE.	I.	T.	GUZTIRA (UAS)	% 15 (UAS)	% 85 (UAS)	% 85 BALIOA €-tan
AOP-M1 Mandaita	860,12	-	-	-	-	1.642,39	246,36	1.396,03	246.090
AOP-V1 Mendebaldeko Billoda	3.493,51	-	-	-	-	7.032,89	1.054,93	5.977,96	1.298.748
AOP-V2 Hirugarren sektoreko Billoda	3.072,00	-	-	-	6.650,43	7.274,48	1.091,17	6.183,31	1.142.467
GUZTIRA	7.425,63				6.650,43	15.949,76	2.392,46	13.557,30	2.687.305

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: BIZITEGI-ERABILERA KO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
HIRI-LURZORUA (AA.BB.-KONTZEJUAK)**

	Monetizazioak	Ordezko etxeak	Kalte-ordainen kargak	Deskonta-minazio kargak	Urbanizazio obrak	Eraikuntza gastuak	%10 Azterketak, Proiektu, Geotekniko	%5 Gastu Finantzarioak, Notario, Beste batzuk	Beste gastu batzuk	Lurzoruaren balioa guztira	Lurzoruaren balioa emandako/m2	%15 Udal Aprobetx. (Lurzorua)	Eragiketaren mozkinaren %
AOP-M1 Mandaita	17.202	0	0	0	118.197	1.030.878	114.907,50	57.453,75	172.361	86.012	30	84.943	19,80
AOP-V1 Mendebaldeko Billoda	60.457	0	0	0	201.473	4.272.360	447.383	223.692	671.075	524.027	60	373.222	26,01
AOP-V2 Hirugarren sektoreko Billoda	0	0	1.275.675	0	1.063.925	6.114.121	717.805	358.902	1.076.707	323.654	10	699.761	12,98
GUZTIRA	77.659	-	1.275.675	-	1.383.595	11.417.359	1.280.096	640.048	1.920.143	933.693	21,14	1.157.926	17,87

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRERAKO PROPOSAMENAK: PLANGINTZA EREMU KO BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOAREN LABURPEN TAULA
BIZITEGI ERABILERA. HIRI-LURZORUA (A.B.-KONTZEJUAK)**

IZENA	G.T. Sustatzailea (€)	Salmenta guztiak. Sustatzailea (€)	% 15. Udal Aprobetx. Lurzoruak (€)	Emaitzak (%)
AOP-M1 Mandaita	1.156.926	1.751.798	84.943	19,80
AOP-V1 Mendebaldeko Billoda	4.468.383	6.291.158	373.222	26,01
AOP-V2 Hirugarren sektoreko Billoda	8.475.742	9.941.863	699.761	12,98
GUZTIRA	14.101.051	17.984.819	1.157.926	17,87

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: BIZITEGI-ERABILERAKO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
LURZORU URBANIZAGARRIA (AA.BB.-KONTZEJUAK)**

IZENA	G.T. Sustatzailea (€)	Salmentak guztira. Sustatzailea (€)	%15 Udal Aprobetx. Lurzoruak (€)	EMAITZAK (%)
AOP-T1 Tresponde* ¹	3.525.463	4.576.262	244.538	18,56

Iturria: Egileak moldatua.

*¹Ikusi 28

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: INDUSTRIA-ERABILERAKO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA. HIRI-LURZORUA
(AA.BB.-KONTZEJUAK)**

IZENA	Eremuaren azalera (m ²)	Eraikigarritasuna s/gainean (m ² t/ m ² s)	Eraikigarritasuna Guzt. s/gainean (m ²)
AOP-I1 Lehergaiak	838.288	0,118	85.519
GUZTIRA	838.288	0,118	85.519

Iturria: Egileak moldatua.

IZENA	Erabilera bakoitzaren hirigintza- eraikigarritasuna (m2)	Eraikigarritasun haztatua			
	I.	GUZTIRA (UAS)	% 15 (UAS)	% 85 (UAS)	% 85 BALIOA €-tan
AOP-I1 Lehergaiak	85.518,98	40.963,59	6.144,54	34.819,05	4.121.785
GUZTIRA	85.518,98	40.963,59	6.144,54	34.819,05	4.121.785

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: INDUSTRIA-ERABILERAKO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
HIRI-LURZORUA (AA.BB.-KONTZEJUAK)**

	Monetiza zioak	Ordezko etxeak	Kalte- ordainen kargak	Deskonta- minazio kargak	Urbanizazio obrak	Eraikuntza gastuak	%10 Azterketak, Proiektu, geotekniko	5% Gastu finantzarioak, Notario, Beste batzuk	Beste gastu batzuk	Lurzoruaren balioa guztira	Lurz. balio/ emandako m2	%15 Udal Aprobetx. (Lurzorua)	Eragiketa- ren mozkina- ren %
AOP-I1 Lehergaiak	0	0	0	0	582.418	18.728.645	1.931.106	965.553	2.896.659	5.029.726	6	1.733.169	17,17
GUZTIRA	0	0	0	0	582.418	18.728.645	1.931.106	965.553	2.896.659	5.029.726	6	1.733.169	17,17

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: INDUSTRIA-ERABILERA KO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
LURZORU URBANIZAGARRIA (AA.BB.-KONTZEJUAK)**

IZENA	Eremuaren azalera (m ²)	Eraikigarritasuna s/gainean (m ² t/ m ² s)	Eraikigarritasuna Guzt. s/gainean (m ²)
AOP-I2 Los Llanos II	428.535	0,57	240.642
AOP-I3 Subillabide II	542.961	0,57	301.763
GUZTIRA	971.496	0,57	542.405

Iturria: Egileak moldatua.

IZENA	Erabilera bakoitzaren hirigintza-eraikigarritasuna (m2)		Eraikigarritasun haztatua			
	I.	T.	GUZTIRA (UAS)	% 15 (UAS)	% 85 (UAS)	% 85 BALIOA €-tan
AOP-I2 Los Llanos II	183.637,14	57.004,83	99.648,18	14.947,23	84.700,95	17.306.678
AOP-I3 Subillabide II	268.574,86	33.187,91	135.450,88	14.947,23	84.700,95	17.306.678
GUZTIRA	452.212,00	90.192,74	235.099,06	35.264,86	199.834,20	39.128.207

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: INDUSTRIA-ERABILERAKO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA.
LURZORU URBANIZAGARRIA (AA.BB.-KONTZEJUAK)**

	Moneti- zazioak	Ordezko etxeak	Kalte- ordainen kargak	Deskonta- minazio kargak	Urbanizazio obrak	Eraikuntza gastuak	%10 Azterketak, Proiektu, geotekniko	5% Gastu finantzarioak, Notario, Beste batzuk	Beste gastu batzuk	Lurzoruaren balioa guztira	Lurz. balio/ emandako m2	%15 Udal Aprobetx. (Lurzorua)	Eragiketa-ren mozkina- ren %
AOP-I2 Los Llanos II	0	0	0	0	8.405.762	119.571.240	12.797.700	6.398.850	19.196.550	15.427.260	36	7.581.508	12,14
AOP-I3 Subillabide II	0	0	0	0	13.291.712	149.585.955	16.287.767	8.143.883	24.431.650	15.916.823	30	9.357.145	12,30
GUZTIRA	0	0	0	0	21.697.474	269.157.195	29.085.467	14.542.733	43.628.200	31.344.083	32,26	16.938.653	12,23

Iturria: Egileak moldatua.

**PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENA: INDUSTRIA-ERABILERAKO PLANGINTZA-EREMUEN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOAREN
LABURPEN-TAULA LURZORU URBANIZAGARRIA (AA.BB.-KONTZEJUAK)**

IZENA	G.T. Sustatzailea (€)	Salmentak guztira Sustatzailea (€)	% 15 Onarpena Udala. Lurzoruak (€)	Emaitzak (%)
AOP-I2 Los Llanos II	127.108.829	159.842.767	7.581.508	12,14
AOP-I3 Subillabide II	161.505.739	199.244.092	9.357.145	12,30
GUZTIRA	288.614.568	359.086.859	16.938.653	12,23

Iturria: Egileak moldatua.

PLAN OROKORRAREN PROPOSAMENAK:
PLANGINTZA EREMUEAN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKOA. ZUZKIDURA PUBLIKOAK EGIKARITZEKO JARDUKETA (ZPEJ) ETA BESTE JARDUERA PUBLIKO BATZUK (SISTEMA OROKORRAK ETA TOKIKO SISTEMAK)

IZENA	HELBURUA	Azalera (m ²)	Gastua (€)	Finantzazioa
Mandaita-Kaleko irisgarritasun hobekuntzak	Autobus-geltokiaren inguruko kaleen irisgarritasuna hobetzea	418	37.500	% 100 UDALA-KONTZEJUAK
Tresponde-Autobus geltokia (ZPEJ)	Zerbitzuen kudeaketa hobetzea (garraioa, hondakinak, etab.)	2.441,65	200.000	% 100 UDALA-KONTZEJUAK
Tresponde-Maisuaren etxea	Santa Katalina kaleko ekipamendua handitzea eta ingurua berriz urbanizatzea	560	320.000	% 100 UDALA-KONTZEJUAK
Langraiz Oka-Ibai parkea (ZPEJ)	Natura ingurunea babestea	2.247	150.000	% 100 UDALA-KONTZEJUAK
AOP-N4 Sistema Orokorra urbanizatzea eta <i>Tres de Marzo</i> parkea	Langraiz gizarte-etxearen aurrean plaza bat egitea	2.050	327.989	% 100 UDALA-KONTZEJUAK
Los Llanos-Sektore 1 industrialdea	Irisgarritasuna hobetzeko espaloia egitea	866	103.500	% 100 UDALA-KONTZEJUAK
GUZTIRA		8.582,65	1.138.989	

Iturria: Egileak moldatua.

*¹ Eremuak:

AOP-T1 Tresponde

AOP-01 Olabarri,

Arau Subsidiarioetan indarrean dagoen plangintzatik datoz. Kudeaketaren zati bat garatu dute; hala ere, justifikazio-memorian (I. liburukia) deskribatu den eta dagokion eremuaren fitxan zehazten den bezala, AOP-T1 eremua onartutako Plan Partzialarekiko antolamendu xehatua aldatu egingo da, eta horregatik sartu da bideragarritasun-taulan planaren proposamen gisa.

AOP-G1 GARABO eremua bizitegi-eremua da, eraikigarritasunik handitu gabe. Eremu horren errentagarritasuna ez da kalkulatzen, ez baita ebaluatzen; aitzitik, egoera gatazkatsu bati irtenbidea eman nahi zaio, bizitegi-erabilera garatzen ari baita hiri-lurzoru finkatuaren gutxieneko zerbitzurik gabe. Helburua hiri-lurzoru finkatugabetik hiri-lurzoru finkatura igarotzea da, urbanizazioa gauzatzuz, neurri handi batean kontribuzio bereziek finantzatuta.

1.5.- IRUÑA OKA HAPOAREN BIDERAGARRITASUN EKONOMIKO-FINANTZARIOAREN EMAITZAK

Jarraian, Planak aurreikusita dituen jarduera guztietarako lortutako emaitzak jasotzen dira.

Eragiketetatik eratorritako Diru-sarrerak eta Gastuak – bai Udalak %15eko aprobetxamendua duen eragiketetan, bai karga guztiak dituen eragiketetan – aurreikusitako denbora-tarte batean sartzen dira, baina ez da egutegi zorrotzik zehazten proposatutako eremu bakoitzaren egikaritze-aldiak zehaztasunez zedarrizteko.

Kasu honetan, garrantzitsuena Planaren proposamenak ekonomikoki bideragarriak direla egiaztatzea da, oro har (Diru-sarrerak Gastuak baino handiagoak). Ez litzateke zentzuzkoa izango proposatutako obrak gauzatzeko espazio estankoak aintzat hartzeak, kudeaketak eragin ohi duen ziurgabetasuna dela eta. Gainera, proposatutako jarduketetako batzuk alde zuzeneko beste batzuekin lotuta daude, eta horien administrazio arduradunak ez du zerikusirik udal-eremuarekin.

1.5.1. HASIERAKO PREMISAK

Ondorengo alderdiak kontuan izan behar dira:

- Datu ekonomikoak momentuko errealitatera hurbildutako gutxi gorabeherako estimazioak dira. Benetan azpimarragarriena jarduketaren emaitza “erlatiboa” da (ebaluatutako proposamen bideragarritasun ekonomikoa diru sartze-gastuen ikuspuntutik zein bere neurri portzentualetik, Udalaren batez besteko Aprobetxamenduaren %15a doitzeko).

Obra guztiak, jakina, ez dira “ekonomikoki” bideragarriak izango; izan ere, horietako batzuek, Sistema Orokorrek eta abar direlako, Udalak bakarrik aurre egin behar dien kargak sortzen dituzte. Hala ere, Udalak bizitegi-lurzoruaren garapenean lortutako Diru-sarrerak, batez ere, Gastuak bakarrik sortzen dituztenak finantzatzeko gai diren egiaztatu beharko da. Gainera Udalak beste baliabide ekonomikorik duen begiratu behar da, Plana garatuz lortutako diru-sarreraren balizko ezintasuna arintzeko.

Horregatik guztiagatik, Iruña Okako Udalaren Jasangarritasun Ekonomikoaren Azterketa egin arte itxaron beharko da bere egoera ekonomikoak Plana gauzatzeak sortzen dituen eta bere ardurapekoak diren kostu guztiei aurre egiteko aukera emango diola egiaztatzeko. Aipatutako Jasangarritasun Planak Udalak kostuei aurre egiteko dituen baliabideen berri emango digu.

- Erantsitako tauletan, planteatutako proposamenetatik aurreikusitako gauzatze-aldiak agertzen dira, eta udalaz gaindiko beste proposamen batzuekin lotura dutenak zehazten dira.

BIZITEGIRAKO HIRI-LURZORUA (PROGRAMAZIOA ETA EGIKARITZEA)

EREMUA	EREMUAREN GARAPEN MAXIMOA	OBRAK EGITEA	LOTURA
AOP-N1 La Razuela	LEHENENGO LAURTEKOA	HJP ONDORENGO 2 URTE	EZ DAUKA
AOP-N2 Milagros González	LEHENENGO LAURTEKOA	HJP ONDORENGO 2 URTE	EZ DAUKA
AOP-N3 Errota	LEHENENGO LAURTEKOA	HJP ONDORENGO 2 URTE	EZ DAUKA
AOP-N4 Kare-Labea	LEHENENGO LAURTEKOA	HJP ONDORENGO 2 URTE	EZ DAUKA
AOP-N8 Bolen	LEHENENGO LAURTEKOA	HJP ONDORENGO 2 URTE	EZ DAUKA

Iturria: Egileak moldatua.

BIZITEGIRAKO HIRI-LURZORUA (AA.BB-KONTZEJUAK) (PROGRAMAZIOA ETA EGIKARITZEA)

EREMUA	EREMUAREN GARAPEN MAXIMOA	OBRAK EGITEA	LOTURA
AOP-M1 Mandaita	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE HAPO GARAPENA	EZ DAUKA
AOP-V1 Mendebaldeko Billoda	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE HAPO GARAPENA	EZ DAUKA
AOP-V2 Hirugarren sektoreko Billoda	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE HAPO GARAPENA	EZ DAUKA
AOP-T1 Tresponde	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE HAPO GARAPENA	EZ DAUKA

Iturria: Egileak moldatua.

HIRI-LURZORU INDUSTRIALA (PROGRAMAZIOA ETA EGIKARITZEA)

EREMUA	EREMUAREN GARAPEN MAXIMOA	OBRAK EGITEA	LOTURA
AOP-I1 Lehergaiak	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE. HAPO GARAPENA	EZ DAUKA

Iturria: Egileak moldatua.

BIZITEGI LURZORU URBANIZAGARRIA (PROGRAMAZIOA ETA EGIKARITZEA)

EREMUA	EREMUAREN GARAPEN MAXIMOA	OBRAK EGITEA	LOTURA
AOP-N5 Langraiz Norte	LEHENENGO LAURTEKOA	HJParen ONDORENGO 2 URTEAK	EZ DAUKA
AOP-N6 Torko	BIGARREN LAURTEKOA	HJParen ONDORENGO 2 URTEAK	EZ DAUKA
AOP-N7 Eskolak	BIGARREN LAURTEKOA	HJParen ONDORENGO 2 URTEAK	EZ DAUKA

Iturria: Egileak moldatua.

LURZORU URBANIZAGARRI INDUSTRIALA (PROGRAMAZIOA ETA EGIKARITZEA)

EREMUA	EREMUAREN GARAPEN MAXIMOA	OBRAK EGITEA	LOTURA
AOP-I2 Los Llanos II	AHT TRAZADURAREN DEFINIZIO OSTEAN	---	ABIADURA HANDIKO TRENA
AOP- I3 Subillabide II	AHT TRAZADURAREN DEFINIZIO OSTEAN	---	ABIADURA HANDIKO TRENA

Iturria: Egileak moldatua.

SISTEMA OROKORREN ETA TOKIKO SISTEMEN ZUZKIDURA PUBLIKOAK (PROGRAMAZIOA ETA EGIKARITZEA)

EREMUA	EREMUAREN GARAPEN MAXIMOA	OBRAK EGITEA	LOTURA
Mandaita-Kaleko irisgarritasunaren hobekuntza	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE. GARAPEN PLAN BEREZIA	EZ DAUKA
Tresponde-Autobus geltokia	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE. GARAPEN PLAN BEREZIA	EZ DAUKA
Tresponde-Maisuaren etxea	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	DESJABETZAGATIK	EZ DAUKA
Langraiz Oka-Ibai parkea	HAPO INDARREAN DAGOEN BITARTEAN	8 URTE. GARAPEN PLAN BEREZIA	EZ DAUKA
AOP-N4 Sistema Orokorrak	LEHENENGO LAURTEKOA	OKUPAZIO AURRERATUAGATIK	AOP-N4
Espaloia Los Llanos industrialdea	LEHENENGO LAURTEKOA	DESJABETZAGATIK	EZ DAUKA

Iturria: Egileak moldatua.

1.5.2. BALIOZTATUTAKO EMAITZAK

Emitza hauek aurkezteko, aurreko ataleko hasierako premisak, eta dokumentua idazterakoan aipatutako gai guztiak (zenbatespenak dira, eta, kasu batzuetan, udalaz gaindiko administrazioen funtzionamenduari lotuta daude, eta haien portaerak ez du zertan Iruña Okako premien mende egon, eta abar) bete behar dira.

Baldintza hauetan:

1. Hiri-lurzoruari buruzko Plan Orokorraren banakako eta multzoka proposamen guztiak ekonomikoki bideragarriak dira (diru-sarrerak gastuak baino handiagoak dira). Emitza orokorra eragiketen batez besteko mozkinaren %15,62 da, hiri-lurzoruan, eta %13,98 lurzoru urbanizagarrian, Iruña Okako hiriguneko jarduketetan. Administrazio Batzarretako jarduketetan, hiri-lurzoruko eragiketen batez besteko onura %17,87 da, eta %18,56 lurzoru urbanizagarrian.

Ildo honetan, eragiketak bideragarriak direla ikusten da eta horien emaitzak balio sendoak eskaintzen dituela.

Izan ere, eremu bakoitzaren berezko kargez gain, ez dago eragiketen bideragarritasuna mugatzen duen beste kanpo-karga handiegirik.

Eragiketa hauek nahikoa marjina dute bermeekin aurrera ateratzeko.

2. Denbora-muga gorabehera, Udalarentzat bizitegi-lurzoruaren aprobetxamenduaren %15 gauzatzeak 2.423.226€-ko diru-sarrera ekarriko luke hiri-lurzoruan egindako proposamen guztietarako. Honi Lurzoru Urbanizagarriari dagokiona gehitzen badiogu: 3.884.256€, guztira 6.307.482€ izango lirateke.
3. Era berean, denbora-muga edozein dela ere, Iruña Okako Udalari 1.138.989€-ko kostu zenbatetsiak ekarriko lizkiokete Jarduera Integratuen barruan edo haiei atxikita ez dauden Sistema Orokorren eta Tokiko Sistemen Zuzkidura Publikoak Gauzatzeko Jarduketek. Beraz, Aprobetxamenduaren %15arekin lortutakoarekin Sistema Orokorren kostua osorik finantzatu ahal izango litzateke.

Kasu honetan, epeen ziurgabetasunak ez du inolako garrantzirik, eta ez du desorekarik sortuko; izan ere, bermatuta dago proposamenen bideragarritasuna, gauzatze-aldia edozein dela ere, guztira ez baita iristen laurteko bateko inbertsioen %20ra.

4. Aurreko datuek aurreikusitako proiektuen bideragarritasun ekonomiko-finantzarioa bermatzen dute. Udalak, behar izanez gero, aurreko baliabideak (zorpetzea, diruzaintzako soberakina, etab.) osatzeko aukera ekonomikoak ere baditu.

Jasangarritasun ekonomikoa aztertzean, Udalaren aukerak datu zehatzekin begiratuko dira, eta zenbat baliabidetara jo dezakeen ebaluatuko da.

2- EKONOMIA ETA FINANTZA JASANGARRITASUNARI BURUZKO TXOSTENA

2.1.ESKAKIZUNAK

Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen testu bategina onartzen duen urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuak 22.4 artikuluan honela azaltzen du plan orokorren jasangarritasun ekonomiko eta finantzarioari buruzko txostena egiteko betebeharra:

22.4 artikulua. Hiri-garapenaren jasangarritasunaren ebaluazioa eta jarraipena, eta hiri-ingurunearen gaineko jarduketaren bideragarritasun teknikoa eta ekonomikoa bermatzea.

Hirigintza-eraldaketako jarduketak antolatzeko tresnen dokumentazioan jasangarritasun ekonomikoari buruzko txosten edo memoria bat jaso beharko da. Txosten edo memoria horretan, jarduketaren eragina haztatuko da, bereziki, beharrezko azpiegiturak ezartzeak eta mantentzeak edo ondoriozko zerbitzuak abian jarri eta emateak eragindako Ogasun Publikoetan, eta erabilera produktiboetarako lurzoruaren nahikotasuna eta egokitasunean.

Jasangarritasun Ekonomikoaren Txostenak azpiegiturak eta ekipamenduak eraikitzeko inbertsio-gastu publikoak, azpiegitura berriak mantentzeko eta kontserbatzeko gastu arruntak eta zerbitzu berriak emateko gastu arruntak aztertu beharko ditu. Era berean, antolamenduak proposatzen duen hirigintza-erabileren banaketa, ekoizpen-erabileretarako lurzoruaren barne hartuta, proportzio egokian eta kantitate nahikoan, bizitegi-erabilerari dagokionez, hiri-ereduaren ingurumen-jasangarritasuna bultzatzeko ebaluatu behar du.

Jasangarritasun Ekonomikoaren Txostenak idazteko Gida Metodologikoan (Sustapen Ministerioak argitaratua) azterketa proposatzen da, honako hauek barne hartuta:

- a. **Udal Ogasun Publikoan izango duen inaktuaren azterketa.** Udal Ogasunaren Aurrekontuen azterketan zentratzen da, Udalak azpiegitura berriak eraikitzeko eta mantentzeko bere gain hartu beharko dituen inbertsio-gastuak eta gastu arruntak zenbatesten dira. Jarduera berriek sortuko dituzten diru-sarrerak ere aztertuko dira.
- b. **Udalaz gairik gabeko ogasunetan azterketa egitea**

- c. **Lurzorua ekoizpen-erabilerarako nahikoa izatea eta egokitzea.** Herritarren eskaerei erantzuteko, plangintzan aurreikusitako hirigintza-erabileren azterketa, eta lurzoruaren erreserba erabilera produktiboetarako nahikoa den aztertzea.

2.2. UDAL OGASUN PUBLIKOAN IZANGO DUEN ERAGINAREN AZTERKETA

Atal honetan, Planaren jarduerak Iruña Okako Udalaren Ogasunean duten eragina aztertuko dugu, eta honako gai hauek deskribatuko ditugu:

- Inbertsio publikoaren zenbatespena eta ondare-gehikuntza.
- Udal-Aurrekontuaren likidazioaren azterketa.
- Gastu eta sarrera arrunten azterketa, urbanizazioa jaso ondoren.
- Gastu eta diru-sarrera publikoek Udal Ogasunean duten eragina aztertzea.

2.2.1. INBERTSIO PUBLIKOAREN ZENBATESPENA ETA ONDARE-GEHIKUNTZA

Inbertsio publikoa:

- Lurzorua eraldatzeko beharrezkoak diren obrei dagokienez.

Espainiako hirigintza-sistemak lurzoru eraikigarria erabiltzeko ekoizpen-gastu guztiak finantzatzeko betebeharra lursailen jabeei esleitzen die, eta, horren konpentsazio gisa, hirigintza-aprobetxamendua edo hirigintza-ekintzaren ondoriozko gainbalioak jasotzen dituzte. Beraz, oro har, Udal Administrazioak ez du parte hartzen obrak eta urbanizazioaren gainerako kostuak gauzatzeko inbertsioan.

- Sistema orokorrean edo lehen mailako sareei dagozkien espazio libreak edo azpiegiturak egiteari dagokionez.

Elementu hauek hiri-eskalan edo urbanizazio-jarduketarena baino eremu handiagoan zerbitzua ematen dute, edo udalaz gaindiko eremu batean. Oro har, azpiegitura edo espazio libre horiek kokatuta dauden lurzorua urbanizatzeko jarduketan kontura lortzen da. Hala ere, obren egikaritza beren eskumeneko administrazio publikoen kontura finantzatzen da.

Planak obra hauek ezartzen ditu, eta horien kostuaren %100 ordaindu behar du, gutxi gorabehera, 1.138.989€.

- Mandaita-Kaleko irisgarritasuna hobetzea
- Tresponde-Autobus geltokia
- Trespode-Maisuaren etxea
- Langraiz OKa- Ibai-parkea
- AOP-N4 Sistema orokorra eta “Tres de Marzo” parkea
- Los Llanos industrialdea, 1. Sektorea

Ondare gehikuntza:

Atal honetan, Udalak ekipamenduetara bideratutako lursailen eta irabazizko lursailen ondorioz lortutako ondare-gehikuntza sartu behar dugu. Lursail horietan gauzatuko dira hirigintza-aprobetxamendua eta urbanizazio-jarduketaren kontura egindako eta Udalak jasoko dituen urbanizazio- eta azpiegitura-obrak. Kasu honetan, hirigintza-aprobetxamendua Udalak obretatik jasotzen dituen diru-kopuruetan kontabilizatuko da, eta ondarea ez da fisikoki handituko.

2.2.2. UDAL AURREKONTUAREN LIKIDAZIOAREN AZTERKETA

Udal-aurrekontuaren azterketan atzera begirako aurrekontu-azterketa bat egingo da (2013-2017 aldia), hainbat ekitaldiren bilakaeraren emaitza izango den ikuspegi dinamiko batetik informazioa lortzeko. Bilakaera-analisiak informazio gehigarria eskuratzea ahalbidetzen du. Informazio hori, funtsean, zenbatespenaren zenbakizko oinarria osatuko duen azken emaitza eragin duten kausen azalpena lortzean datza. Atzera begirako analisiak adieraziko digu nondik abiatu ginen eta zein izan den Udal honek azken urteotan izan duen aurrekontu-egoera.

Funtsean, Diru-Sarreraren eta gastuen hiru atalek zer joera izan duten jakitea komenigarria da: arrunta, inbertsioa eta finantzarioa, eta horien artean izan daitezkeen desbideratzeak. Denbora-tarte horretan bereizgarrienak diren “indizeak eta -ratioak” (Aurrezki-Marjina Garbia, Diru-Sarrera Autonomoak, Autofinantzaketa-Maila, Zorpetze-Maila, etab.) zehaztuko dira, eta Gastuen (inbertsioak) VI. kapituluaren berariazko azterketa egingo da, hori baita gure azterketaren elementurik garrantzitsuenak.

Azterketa hauek egiteko, likidatutako aurrekontuetan jasotako informazioa erreferentziatzen hartzen da, aurrekontu horiek aukera ematen dute eskubideei eta betebeharrei buruzko informazioa kontrastatzeko, sortzapen-printzipioaren arabera, kobrantzekin eta ordainketekin, kutxaren printzipioaren arabera. “Likidatutako eskubideak”, diru-sarreraren kasuan, eta “aitortutako obligazioak”, gastuen kasuan. Biek erreferentziako urteko aurrekontu-errealitatea adierazten dute, urte horretan sortutako zenbatekoak islatzen baitituzte (benetan gauzatu dena), alde batera utzita kobratu edo ordaindu den; izan ere, kudeaketa-arazo bat, aurrekontu-jarduketena baino gehiago da.

Jarraian agertzen diren tauletan, Iruña Okako Aurrekontuen bilakaera aztertzen da, aurretik aipatutako premisekin.

Aurrekontuen bilakaerak, 2013 eta 2017 artean, ia ez du aldaketarik izan (Diru-sarreretan, pixka bat gora egin du eta Gastuetan, apur bat behera); zehazki, Diru-sarreretan urte arteko batez besteko hazkundea izan da, %0,05ekoa aztertutako aldian, eta %0,39koa Gastuetan.

Hala eta guztiz ere, analisiaren tarteko urteetan izandako jokabide hain desberdina azpimarratu behar da, hazkunde eta beherakada nabarmenekin.

**IRUÑA OKAKO UDALEAN LIKIDATUTAKO AURREKONTUEN BILAKAERA
(Mila Euro)**

URTEAK	DIRU-SARRERAK		GASTUAK	
	LIKIDATUTAKO ESKUBIDEAK	LIKIDATUTAKO ESKUBIDEAK AURREKO URTEAREKIKO HAZKUNDEA (%)	EZAGUNAK DIREN BETEBEHARRAK)	EZAGUNAK DIREN BETEBEHARRAK AURREKO URTEAREKIKO HAZKUNDEA (%)
2013	3.309,7	---	2.884,3	--
2014	4.985,5	+50,6	5.014,2	+73,8
2015	4.921,0	-1,1	4.669,8	-6,6
2016	3.948,1	-19,8	4.384,0	-6,1
2017	3.316,9	-16,-	2.839,4	-35,2

Iturria: Iruña Okako Udalak erraztutako datuen arabera egindako taula.

Biztanleko €/ratioak adierazten duen aurrekontu-datuak beste azterketa-elementu bat ematen digu. Ondorengo taulan ikus daitekeenez, aztertutako aldian batez besteko bilakaerak nabarmen egin du atzera tarteko urteetan. Muturreko urteak (2013 eta 2017) alderatuz gero, aztertutako aldiko zifrarik txikiak dituzte biek, 2017an biztanle bakoitzeko mila €-tik behera jaitsiz.

AURREKONTU LIKIDATUA: €/BIZTANLE

URTEAK	€/BIZTANLE
2.013	1.035,3
2.014	1.565,3
2.015	1.519,3
2.016	1.184,2
2.017	980,8

Iturria: Egileak moldatua.

Aurrekontuen bilakaera orokorrari buruzko datu orokor hauek aurrekontu-azterketa bera egiteko aukera ematen dute, Diru-Sarreraren eta Gastuen kapituluaren arabera bilakaeraren bidez. Hurrengo tauletan aurkezten dira.

Likidatutako diru-sarreraren kasuan, kapituluak behatzeak ezaugarri orokor hauek zehazten ditu:

a) Aldakuntzarik azpimarragarrienak, 2013-2017 aldian, batez ere Kapital Sarreretan gertatu dira; nahiz eta Diru-Sarrera korrontek mugimendu garrantzitsuak mantendu. Mugimendu hauek modu orekatuagoan eta erregularragoan izan dira.

b) Zerga Autonomoari dagokionez, hau da, I., II. eta III. kapituluari dagokienez, aztertutako aldian portzentajezko hazkunde jarraitua eta moderatua izan da, batez ere C I-ean, hura baita diru-bilketarako gaitasun handiena erakusten duena.

c) IV. kapituluak (Transferentzia Arruntak), aurrekontu-partaidetzaren barruan eragin handiena izaten jarraitzen du. Aztertutako aldian, parte-hartze absolutua zein erlatiboa hazi egin da, eta 2017an %45,4koa izan da. Aurten, aztertutako guztien ehunekorik handiena izan da.

d) Tarteko urteetako desfaseak eta aldaketa handienak VII. kapituluaren (Kapital-transferentziak) gertatzen den funtsezko desorekaren ondorioz gertatu dira. Desoreka izugarri handitu da 2013 eta 2016 artean, 2017an nabarmen murrizteko. Kontuan hartuta transferentzia hauek izaera finalista dutela – batez ere inbertsioak gauzatzeko –, gehien ahulduko direnak izango dira, tradizionalki Diru-sarrera Arruntak baino izaera gorabeheratsua baitute.

e) Azterketa orokorrak, eta bereziki 2017koak, aztertu zen azkena, Udalaren Korrontekak dira, hau da, urteetan zehar Diru-sarrerak, eta horien aldakortasuna moderatua da, eta haien ezaugarri nagusia egonkortasuna da.

DIRU-SARREREN BILAKAERA KAPITULUKA
(Mila Euro)

KAPITULUAK	2013		2014		2015		2016		2017	
	GUZTIRA	% Guzt. gain	GUZTIRA	% Guzt. gain	GUZTIRA	% Guzt. gain	GUZTIRA	% Guzt. gain	GUZTIRA	% Guzt. gain
I. ZERGA ZUZENAK	1.259,7	38,1	1.281,7	25,7	1.498,1	30,5	1.423,5	36,1	1.415,8	42,7
II. ZEHARKAKO ZERGAK	0,1	0,-	15,9	0,3	151,4	3,1	92,1	2,3	81,8	2,5
III. TASAK ETA BESTE DIRU-SARRERAK	282,7	8,6	318,2	6,4	314,9	6,4	216,2	5,5	238,5	7,2
IV. TRANSF. KORRONTEAK	1.325,5	40,-	1.412,8	28,4	1.399,1	28,4	1.434,4	36,3	1.506,2	45,4
V. ONDARE SARRERA	13,9	0,4	20,3	0,4	39,8	0,8	20,4	0,5	19,8	0,6
VI. BENETAKO INB. BEST.	49,8	1,5	40,9	0,8	40,9	0,8	40,9	1,1	0,-	0,-
VII. KAPITAL TRANSFERENTZIAK	377,4	11,4	1.889,6	379,-	1.475,8	30,0	719,5	18,2	54,2	1,6
VIII. FINANTZA-AKTIBOEN ALDAKETA	0,6	---	6,1	0,1	1,-	---	1,1	---	0,6	---
IX. FINANTZA-PASIBOEN ALDAKETA	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-
GUZTIRA	3.309,7	100,0	4.985,5	100,-	4.921,0	100,-	3.948,1	100,-	3.316,9	100,-

Iturria: Iruña Okako Aurrekontuen arabera eginda.

Likidatutako gastuetarako, kontsiderazio garrantzitsuenak ondorengoak dira:

- a) Gastuen aurrekontuaren portaera orokorra irregularra izan da, Diru-sarreretan eta tarteko urteetan bezala.
- b) Diru-sarrerekin gertatzen den bezala, Gastu Arrunten kapituluak (I, II eta IV) dira aldian portaera erregularrena izan dutenak.

c) VI. kapitulua, Inbertsio Errealak, hartzen duen garrantziagatik, izaera irregularrena mantendu duena da, analisiaren tarteko urteetan neurrigabeko hazkundearekin. Beste arrazoi batzuen artean, kapitulari askotan ematen zaion "hondar-irizpideari" egotzi dakiok; izan ere, Diru-sarrera Arrunten eta Gastu Arrunten artean sortzen den aurrezki garbiaren, Udalak baimendu dezakeen eta nahi duen zorpetzearen eta Sarrereren eta Kapital-transferentzien VI. kapituluaren mailaren arabera da.

d) Azkenik, interesgarria da aipatzea Udalaren Finantza Karga osatzen duten Kapituluak (III. eta IX. kapituluak) ia ez dutela garrantzirik, aztertutako aldirako oso ona baita.

Oro har, Kapituluaren arteko barne datuak alderatuz gero, inbertsioen mugimenduek portaera irregularrenak izan dituztela ikusten da, eta, bere garrantziagatik, Gastuen Aurrekontuen funtzionamendu irregularrenaren erantzule nagusiak dira. Ikusi den bezala, nahiz eta orokorrean eta sakonera handirik gabe izan, zorpetzea ez da beharrezkoa izan, eta horrek agerian utz dezake bestelako arrazoiak daudela, esplizituak ez direnak eta inbertsioen bilakaera okerrari buruz.

Aldez aurreko analisiek globaltzat har daitezkeen emaitza mota batera eraman gaituzte.

GASTUEN BILAKERA KAPITULUKA
(Mila Euro)

KAPITULUAK	2013		2014		2015		2016		2017	
	Guztira	% Guzt. gain	Guztira	% Guzt. gain	Guztira	% Guzt. gain	Guztira	% Guzt. gain	Guztira	% Guzt. gain
I. LANGILEAK	643,6	22,3	643,5	12,8	648,5	13,9	662,2	15,1	651,8	23,0
II. ONDASUNEN EROSKETAK	1.404,2	48,7	1.350,3	26,9	1.470,2	31,5	1.592,7	36,3	1.490,6	52,5
III. INTERESAK	0,1	0,-	0,-	0,-	0,1	0,-	0,1	0,-	0,1	0,-
IV. TRANSF. KORRONTEAK	449,3	15,6	444,6	8,9	441,6	9,5	492,3	11,2	451,5	15,9
VI. INBERTSIOAK	323,4	11,2	2.524,7	50,4	2.062,1	44,1	1.352,5	30,9	199,8	7,-
VII. KAPITAL-TRANSFERENTZIAK	63,1	2,2	4,-	0,9	46,3	1,-	283,1	6,5	45,-	1,6
VIII. FINANTZA-AKTIBOEN ALDAKETA	0,6	---	6,1	0,1	1,-	---	1,1	---	0,6	---
IX. FINANTZA-PASIBOEN ALDAKETA	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-	0,-
GUZTIRA	2.884,3	100,-	5.014,2	100,-	4.669,8	100,-	4.384,0	100	2.839,4	100,-

Iturria: Iruña Okako Aurrekontuen arabera eginda.

Aurrekontuen barne-egiturari buruzko azterketa espezifikoagoak eta partzialagoak egin behar dira, analisi horren xedea kontuan hartuta, datuen osaera eta kalitatea eta taldekatzea zehatzago ezagutzeko.

Hurrengo orrialdeetan hainbat ratio zehaztuko dira (bai sarrerena, bai gastuena). Ratio hauek modu globalean aztertuta dauden alderdietako batzuk azalduko dituzte, eta ezinezkoa da ezagutza hain sakona lortzea, modu banakatuan egiten bada.

Jarraian, lan-eskemaren arabera, xehetasun handiagoa eskatzen duten analisiek ondoen azal ditzaketen indizeak eta ratioak zehaztuko ditugu.

Diru-sarrera Autonomoen bilakaeraren analisia aurkezten duen taulan, hau da, Udal Ogasunak egiten duen jardueratik datozen diru-sarrerak (I., II., III. eta V. kapituluak), hauen bilakaera modu irregularrean gorantz egin dutela egiaztatu daiteke. Hala ere, Diru-sarrera Autonomoek aztertutako aldian izan duten bilakaerak indarra izan duela ikusten da, bai termino absolutuetan, bai erlatiboetan. Konparazioa Diru-sarrera Arruntekin egiten bada, bere balioen sendotasuna ematen da, eta Udal Ogasunarentzat sintoma ona da. Honela, 2013an, Diru-Sarrera Autonomoak Diru-sarrera Arrunten %47,1 ziren, eta 2017an, %53.

IRUÑA OKAKO DIRU-SARREREN BILAKAERA (Mila euro)

URTEAK	D.S. AUTONOMOAK	D.S. AUTONOMOAK S/PPTO. GUZTIRA (%)
2013	1.556,4	47,1
2014	1.636,1	32,8
2015	2.004,2	40,8
2016	1.752,2	44,4
2017	1.755,9	53,-

Iturria: Iruña Okako Aurrekontuen arabera eginda.

Gastuen azterketa xehatuan, erantsitako taulan, tipologikoki gastu motaren arabera sailkatuak agertzen dira: Gastu Arruntak, Kapital-Gastuak eta Finantza-Eragiketak, bakoitzak gastu osoaren barruan duen partaidetzarekin.

GASTUEN BILAKAERA TIPOLOGIAREN ARABERA
(Mila euro)

URTEAK	G. ARRUNTAK	% GUZT.G	KAPITAL G. (*)	% GUZT.G	FINANTZA ERAGIKETAK	% GUZT.G
2013	2.497,1	86,6	387,1	13,4	0,1	0,-
2014	2.438,4	48,6	2.534,8	51,4	0,0	0,-
2015	2.560,3	54,9	2.109,4	45,1	0,1	0,-
2016	2.747,2	62,6	1.636,7	37,4	0,1	0,-
2017	2.593,9	91,4	245,4	8,6	0,1	0,-

(*) Inbertsioak barne.

Iturria: Iruña Okako Aurrekontuen arabera eginda.

Azterketak arreta jarri beharreko alderdi garrantzitsuak aurkezten ditu, bereziki argibide ikuspuntutik. Taulan agertzen den zutabe bakoitzak hausnarketa garrantzitsuak adierazten ditu:

- Gastu arruntari dagokionez, aldi horretan, balio absolutuen ikuspegitik nahiko egonkor mantendu da. Balio erlatiboetan aldakortasuna izugarria da, batez ere inbertsioen ondorioz. Gastu arrunta 2013 eta 2017 artean, %3,9 igo da, baina modu erlatiboan, 2013ko aurrekontu osoaren %86,6 izatetik 2017ko %91,4 izatera igaro da. Jakina, datu hauen esanahia gainerako kapituluaren bilakaerarekin lotuta dago, eta azken urteetan inbertsio-efektua nabarmen murriztu denez, azken datua bere neurrian kontuan hartu behar da.
- Finantza-gastuak, ikus daitekeenez, ez dira existitzen. Hortaz, Udala ez dago zorpetuta.
- Azkenik, Kapital Gastuak dira aztertutako denbora tartean datu aldakorrenak aurkezten dituztenak. Ohiko moduan, gastu arruntan eta kapital-gastuen garrantziaren artean alderantzizko harremana dago (batez ere, inbertsioetan islatzen dira). Interesgarria da ikustea Udalak ez duela zorpetzera jo aurreikusitako inbertsioak ordaintzeko, baizik eta Udalaren ohiko jardueran sortutako aurrezki garbiarekin. Funtzionamenduaren ikuspegitik modu ona bada – zorpetzea saihesten da –, egia da, behar izanez gero, udalaren inbertsio-maila igotzeko aukerak gal daitezkeela.

Analisia osatzeko, Sarrera-Gastuak erlazioan datu esanguratsuei buruzko ratio batzuk sartu dira.

Jarraian aurkezten diren bi ratioak eta indizeak interesgarriak dira Udalaren “maniobra-marjina” nolabait islatzen duten unetik.

Erantsitako taulan Autofinantzaketa-maila agertzen da, Diru-sarrera Autonomoek Gastu Arruntak finantzatzeko duten gaitasuna agerian uzten du. Diru-sarreraren IV. kapituluarekiko mendekotasun handiagoa edo txikiagoa erakusten duelako (transferentzia arruntak) garrantzitsua da.

Taula aztertuz eman daitekeen azalpenak datuen analisiari buruzko aurreko iruzkinetan aipatzen den normaltasun erlatiboa islatzen du. Horren garrantzi handiena da 2017rako autofinantzaketa-maila %67,7koa dela (Transferentzia Arruntek, gehienbat, Gastu Arruntak finantzatzeko gainerako diru-sarrerak estaliko lituzkete). Datua Udalaren egoera ebaluatzerakoan nahiko positiboa da.

AUTOFINANTZAKETA MAILA
(Mila Euro)

URTEAK	D.S.A	GASTU ARRUNTAK	I. A./G.C. (%)
2013	1.606,2	2.497,1	64,3
2014	1.677,0	2.438,4	68,8
2015	2.045,1	2.560,3	79,9
2016	1.793,1	2.747,2	65,3
2017	1.755,9	2.593,9	67,7

Iturria: Iruña Okako Aurrekontuen arabera eginda.

Aurrezki Gordinaren taulako emaitzek aurreko iruzkin positiboak azpimarratzen dituzte.

Beste udal batzuekin konparaziorik egin gabe, hasiera batean datua ez da batere kezkarria Iruña Okako Udalaren aurrekontu-egiturarentzat. 2017an Diru-sarrerren Transferentzia Arruntak diru-sarrerren aurrekontuaren %45,4 dira, eta, gainera, ez dago zorpetuta. Hala ere, kontuan izan behar da ez dela Gastu Arruntaren neurrigabeko hazkundeetan erori behar; izan ere, nahiko egonkorrak eta finkatuak direnez, oso zailak dira hazkunderari aurre egiten, eta aurrekontu-desoreken iturri handia izan daiteke, horiek euste-prozesu orokor batean integratzen ez badira.

Oro har, eta Udal Ogasunaren azterketaren ondorio gisa, udal-ekonomia onbideratua dela esan daiteke, bere aurrekontu-mailarako maniobra-gaitasuna duena, etorkizunari begira jarrera ona duena eta Iruña Okako garapenean eraginkortasunez esku hartzen jarraitzeko aukerak dituena.

**AURREZKI GORDINA
(Mila Euro)**

URTEAK	I.C.	G.C.	AURREZKI GORDINA	%A. B. S/I. C.
2013	2.881,9	2.497,1	384,8	13,4
2014	3.048,9	2.438,4	610,5	20,-
2015	3.403,3	2.560,3	843,-	24,8
2016	3.186,6	2.747,2	439,4	13,8
2017	3.262,1	2.593,9	668,2	20,5

Iturria: Iruña Okako Aurrekontuen arabera eginda.

2.2.3. PLANAK ERAGINDAKO GASTUAK ETA DIRU-SARRERAK AZTERTZEA

Atal honetan, plan berrian zehaztutako hirigintza-jarduerak berez sortutako jasangarritasuna aztertuko dugu. Diru-sarrera berriez zein ondorengo jarduketek eragindako gastu berriez ari gara. Jarduera horien bideragarritasuna dagoeneko bideragarritasun ekonomiko eta finantzarioari buruzko txostenean deskribatu da.

Bizitegi-erabilerari dagokionez:

	Azalera (m ²)	Etxeb. Libreak	Etxeb. tasatuak	Babes sozialeko etxeb.	Etxeb. Guztira
Bizitegi erabilera. Hiri-lurzorua					
AOP-N1 La Razueta	7.537	23	10	10	43
AOP-N2 Milagros González	2.767	9	6	6	21
AOP-N3 Errota	9.491	43	7	0	50
AOP.N4 Kare-Labea	4.358	0	11	29	40
AOP-N8 Bolen	1.128	2	0	0	2
Bizitegi-erabilera. Lurzoru urbanizagarria					
AOP-N5 Iparraldeko Langraiz	26.786	39	35	106	180
AOP-N6 Torko	34.339	39	35	106	180

	AOP-N7 Eskolak	43.456	17	64	180	261
AA.BB Kontzejuak	Bizitegi erabilera. Hiri-Lurzorua					
	AOP M1 Mandaita	2.867	4	0	0	4
	AOP V1 Mendebaldeko Billoda	8.734	17	0	0	17
	AOP V2 Hirugarren sektoreko Billoda	32.565	16	0	0	16

Erabilera-industrialari dagokionez:

Erabilera industrial. Lurzoru urbanizagarria (AA.BB-Kontzejuak)	Azalera (m ²)
AOP-I1 Lehergaiak	838.288
Erabilera industrial. Lurzoru urbanizagarria (AA.BB-Kontzejuak)	Azalera (m ²)
AOP-I2 Los Llanos II	428.535
AOP-I3 Subillabide II	542.961

Errealitatera hurbiltzeko ariketa zuhertasun handienetik, diru-sarrera potentzialen euspenetik, eta gastu posibleen estimaziotik gorako zenbatespenetik egingo da. Premisa horiekin, jarduketa berriek udal-aurrekontuari nola eragingo dioten erakusten saiatuko gara, betiere kontuan hartuta beharrezko doikuntzak egin beharko direla, denboran zehar gerta litezkeen desbideratzeak konpentsatzeko.

Bestalde, suposizioak egitean eta aldagai eta teknika matematiko eta estatistiko gehiago sartzean ez du bermatzen estimazioan emaitza hobekiak lortuko direnik. Irizpide pragmatiko gisa 2017ko aurrekontu likidatuetakoko datuak erreferentziatzat hartzea aukeratu da, eta horietatik abiatuta, biztanleriaren proiektioekin batera, jarduketa berriek sortzen dituzten diru-sarrerak eta gastuak kalkulatzeko.

Denbora-eremuan, Plana osorik gauzatzeko bidean, Diru-sarrera eta Aurrekontu-kostu guztiek Udal Ogasunean duten eragina aztertuko da. Hau da, gure ustez, plangintzan aurreikusitako hirigintza-aurreikuspenak egin dira, eta udalerrak eraikin berrien, biztanleria handiagoaren eta

hiri-jardueren ondoriozko diru-sarrerak lortzen ditu, eta azpiegitura berrien mantentze- eta kontserbazio-gastuei eta zerbitzu berrien prestazioari aurre egiten die.

Plan berrian aurreikusitako etxebizitza berrien hirigintza-garapenek eragindako diru-sarrerak eta gastuak kontuan hartuko dira; eta jabeek Udalarekin dituzten beharrak eta betebeharrak.

Diru-sarrerak eta Gastuak aztertzean, puntualak eta aldizkakoak bereizi egingo ditugu. Lehenengoak behin bakarrik gertatzen dira, eta nagusiki eraikuntza-egitateari berari lotuta daude. Mota honetan sar ditzakegu Udalari dagokion eraikigarritasunaren balio ekonomikoa (%15), eraikuntza, instalazio eta obren gaineko zerga, obra-lizentziaren tasa...

Diru-sarrera eta Gastu jasagarriak edo aldizkakoak etengabe ematen dira, eta zenbatzeko orduan urterokoak izan daitezke.

Zenbatespenak egiteko, honako kasu hauek egingo ditugu:

- Udalerrian etxebizitza bakoitzean batez beste 2,03 pertsona bizi dira (ratioa egungo biztanleriari eta etxebizitzari buruzko datuekin lortzen da).
- Proiektatutako etxebizitza berriak 713 dira, hau da, 1447 biztanle berri.
- Biztanle berriek egungo gastu eta kontsumo profilen antzekoak izango dituzte.

Diru-sarrera berriak eta aldizkako gastuak

a- Diru-sarrera berriak

Mota honetan, gure ustez, gehien eragiten dieten kapituluak honako hauetatik eratorritako Diru-sarrerak dira:

- I. Kapituluak. Zuzeneko zergak

- Ondasun higiezinaren gaineko zerga (IBI)

OHZ nahitaezko ordainarazpen-zerga da, udal-titulartasuneko, ondasun higiezinaren balioa zergapetzen duena. Ondasun Higiezinaren gaineko Zergaren kuota zerga-oinarria finkatutako zerga-tasarekin biderkatzearen emaitza da. Tributu-kuota honi legez dagozkion hobariaren zenbatekoa kenduko zaio.

Kuota = zerga oinarria x zerga tasa– hobariak.

Balio-txostenaren arabera, Zerga-oinarria Arabako Foru Aldundiak urtero katastro-erreferentzia bakoitzerako ezarritako katastro-balio osoa edo gehieneko salmenta-prezioa

da. Gaur egun, indarrean dago ondasun higiezinaren gaineko zergari lotutako hiri-izaerako ondasun higiezinaren lurzorua eta Eraikuntzak Baloratzeko Txostena, Iruña Okako udal-mugarterako egin, eta urriaren 25ean onartu zen behin-behinean, 631/2018 Foru Aginduaren bidez.

Karga-tasa. Ehunekoak.

- Hiri-ondasunak %0,40
- Landa-ondasunak %0,30
- Ezaugarri bereziak dituzten ondasun higiezinak %0,72

Iruña Okako Udalak eraikin berrien kontzeptu horretan lortuko dituen diru-sarreraren kalkulua Udalak gaur egun etxebizitza bakoitzeko lortzen duen batez besteko kopuruaren arabera egingo dugu, eta Plana gauzatu ondoren aterako diren etxebizitza berrien kopuruarekin biderkatuko dugu. Horrela, oso gogaikarriak izan daitezkeen kalkuluak sinplifikatuko ditugu (oro har, ez dute alde handirik ekarriko), eremuen eta etxebizitza motaren arabera bereizten baditugu.

2017ko OHZren Diru-sarrerak= 948.732,37€

Etxebizitza bakoitzeko OHZren Diru-sarrerak= 591,11€

Planean aurreikusitako 713 etxebizitza berrien OHZ Diru-sarrerak= 421.461,43€

- Trakzio mekanikoko ibilgailuen gaineko zerga.

Zerga zuzena da, eta bide publikoetan ibiltzeko gai diren mota eta kategoria guztietako ibilgailuen titulartasuna zergapetzen du.

Ibilgailuen gaineko zergagatik ordaindu beharreko zenbatekoa ibilgailuaren motaren eta ezaugarrien araberakoa izango da. Urteko kuota urtarrilaren 1ean ibilgailuaren titularrari eskatzen zaio, eta ibilgailuaren alta- eta baja-kasuetan modu proportzionalen kalkulatu da.

Iruña Okako Udalaren Trakzio Mekanikoko Ibilgailuen gaineko Zerga arautzen duen Ordenantza Fiskalak honako kuota hauek jasotzen ditu A motako turismoentzat:

- A.1. 8 zerga zaldi baino gutxiagokoak: 13,15 €.
- A.2. 8 eta 11,99 zerga zaldi bitartekoak: 35,52 €.
- A.3. 12 eta 15,99 zerga zaldi bitartekoak: 74,99 €.
- A.4. 16 eta 19,99 zerga zaldi bitartekoak: 112,09 €.
- A.5 20 zerga zaldi baino gehiagokoak: 145,97€.

- “Vitoria-Gasteizko ibilgailuen parkea 2018ko gizarte eta ingurumen ikuspegiak txosteneko” datuetatik lortutakoa (Gasteizko Udalaren webgunean argitaratutako txostena), ibilgailuen potentzia fiskalaren banaketarako erreferentziatzat hartuko dugu.
- 8 zerga zaldi baino gutxiagoko turismoak– guztizkoaren %3,1.
- 8 - 11,99 zaldi fiskaleko turismoak– guztizkoaren % 44,3.
- 12 - 15,99 zaldi fiskaleko turismoak --- guztizkoaren %45,4.
- 16 - 19,99 zaldi fiskaleko turismoak --- guztizkoaren %6,1.
- 20 zerga zaldi baino gehiago turismoak– guztizkoaren %1.

713 etxebizitza berrietako biztanleen jatorrizko ibilgailu berrien kopurua kalkulatzeko, honako kasu hauek kontuan hartuko dira:

2015ean Eustatek emandako datuen arabera, Euskadin 10.000 biztanletik beherako udalerrietarako etxebizitzaren batez besteko ibilgailu kopurua 1,6 da.

Zerga honetatik eratorritako sarrera berrien emaitza: 66.720,40€ da.

- **Jarduera Ekonomikoen Gaineko Zerga**

Jarduera Ekonomikoen gaineko Zergarekin (EJZ) lotutako Diru-sarrerak eta beste zerga batzuk (hiri-lurren balio-gehikuntzaren gaineko zerga, kontribuzio bereziak; jarduera eta instalazioengatik eta tokiko establezimenduak irekitzeagatik zerbitzuak emateagatik tasa; udal-jabari publikoaren erabilera pribatiboagatik eta aprobetxamendu bereziagatik tasa, etab.). Kasu bakoitzean kontuan hartu beharreko zerga-egitatearen konplexutasuna eta gertaera horri dagozkion baldintzatzaileak eta kasuistika kontuan hartuta kalkulatzeko zaila da. Horregatik, diru-sarrera hauek ez dira kontuan hartu dokumentu honetan. Nolanahi ere, balantze orokorrean, epigrafe honetan aztertutako garapenen jasangarritasun ekonomikoa hobetzen lagunduko duten diru-sarrerak dira eta izango dira.

-II kapitulua. Zeharkako zergak.

- Eraikuntza, instalazio eta obren gaineko zerga. Eraikin berrietatik eratorritako diru-sarrera puntualtzat hartuko dugu.

-III Kapitulua: Tasak eta bestelako dirua-sarrerak.

Tasen, prezio publikoen, kontribuzio berezien, aurreko ekitaldietako itzulketen, isunen, premiamendu-errekarguen, berandutze-interesen eta abarren ondoriozko diru-sarrerak jasotzen ditu. Tasen igoera biztanleen gehikuntzarekiko proportzionaltzat hartuko da. 2017ko aurrekontuei dagokienez, eta kontuan hartuta urte horretarako biztanleria eta eraikin berriekin kalkulatu duguna, 105.760,78€-ko partida kontuan hartzen dugu, diru-sarrera mota horri zor zaiona.

-IV kapitulua: Transferentzia arrunta.

Epigrafe honetako diru-sarrerarik garrantzitsuenak beste administrazio batzuen transferentziak dira, eta zenbatekoa biztanle-kopuruaren arabera izaten da. Urbanizatzeko eta eraikitzeko jarduketan ondoren dagoen biztanleriarekin alderatuta aurreikusten den hazkunde handia dela eta, partida honetatik datozen diru-sarrerak nabarmen handituko direla aurreikus daiteke. Hala ere, ez dugu zenbatekoa zehaztuko, diru-sarreraren kontabilitatean plus gisa utziz.

Kontuan hartuko dugu diru-sarreraren aurrekontuko gainerako kapituluetan ez dutela eraginik izango esparru berrietatik eratorritako aldizkako diru-sarrera berriek, eta, nolahi ere, eragin hori positiboa izango dela eta zuhertasun-irizpideak ez direla kontuan hartuko.

Gogoetak kontuan hartuta, aldizkako diru-sarrera berrien emaitzen batura 593.942,61€-koa dela esan dezakegu.

b-Gastu berriak.

Aldizkako gastuak, Udalak sistematikoki ordainduko dituenak, 2017ko programen arabera aurrekontu funtzionalaren azterketaren bidez kalkulatu dira. Horrek gastu bakoitzaren izaera adierazten digu, eta horren bidez, mendekoengandik independenteak diren gastuak eta erabiltzaile kopurua bereiz ditzakegu. Hau da, Udalak aurre egin beharko dien gastuak ez dira soilik urbanizazioen eta lotutako zerbitzuen mantentze-lanetatik eratorritakoak, baita biztanle kopuruaren mende dauden aurrekontu-partiden gehikuntzatik eratorritakoak ere.

- Mendekoak:

- Zerbitzuaren azken kostuen eta eskatzen duten erabiltzaileen kopuruaren artean lotura handia dago.
- Egiturazko kostuak edo kostu finkoak, hasierako egonkortasuna gorabehera, erabiltzaile kopuruaren arabera erraz bilakatzen dira.
- Gastu horiek erabiltzeko premia handia dago.
- Merkatuan alternatiba gutxi edo bat ere ez dago administrazioak egiten duen prestazioaren aurrean.
- Independentek:
 - Ez dago erlazio garrantzitsurik azken kostuen eta eskatzen duten erabiltzaileen kopuruaren artean.
 - Egiturazko kostuak edo kostu finkoak egonkorrak dira, horiek erabiltzen dituzten erabiltzaileen kopurua edozein dela ere.
 - Ez dira ezinbestekoak erabiltzaile izan daitezkeenentzat.
 - Udalak sektore pribatuan egiten duen prestazioaren aurrean, aukera dezente daude.
 - Izaera generikoa edo euskarrikoa dute.

Hurrengo taulan 2017ko aurrekontua aurkezten da, programen araberrako sailkapen funtzionala eta horri lotutako nahitaezko gastua jasotzen dituen, baita mendekoen eta independenteen arteko programa bakoitzaren zehaztapena ere.

Progra- ma	Deskribapena	Betebehar onartua	Gastu mota
130	Segurtasunaren eta babes zibilaren administrazio orokorra	15.154,63	I
132	Segurtasuna eta ordena publikoa	19.885,83	D
150	Etxebizitza eta hirigintzako administrazio orokorra	51.674,72	I
151	Hirigintza: Eraikuntzaren plangintza eta birgaitzea	14.961,84	D
1522	Eraikuntzaren kontserbazioa eta birgaitzea	3.798,67	D
1532	Bide-Publikoen zoladura	-	
163	Bide-garbiketa	165.487,84	D
165	Argiteria publikoa	181.590,42	D
166	Hondakin-uren hustuketa eta tratamendua	-	
171	Parkeak eta lorategiak	-	
1720	Ingurumena babestea eta hobetzea	-	

1721	Kutsadura akustiko, argi eta atmosferikoaren aurkako babesak	122.734,31	I
211	Pentsioak	12.739,58	D
230	Gizarte-zerbitzuen administrazio orokorra	186.664,45	I
241	Enplegua sustatzea	22.451,43	I
312	Ospitaleak. Laguntza-zerbitzuak eta osasun-zentroak	32.550,46	D
320	Hezkuntzako administrazio orokorra	38.810,90	I
323	Eskolaurreko eta lehen hezkuntzako ikastetxeen funtzionamendua	168.067,92	D
326	Hezkuntzako zerbitzu osagarriak	7.000,00	I
330	Kulturako administrazio orokorra	90.867,48	I
3321	Liburutegi publikoak	49.449,67	D
3322	Artxiboak	1.708,70	I
333	Kultura-ekipamenduak eta museoak	25.936,32	I
334	Kultura-sustapena	344.069,16	I
336	Ondare historiko-artistikoa babestea eta kudeatzea	-	
337	Aisialdirako instalazioak	-	
338	Herriko jaiak eta ospakizunak	2.254,00	I
340	Kirol administrazio orokorra	-	
341	Kirola sustatzea	23.483,44	I
342	Kirol- instalazioak	287.818,86	D
432	Turismo-informazioa eta -sustapena	2.420,00	I
4411	Bidaiarien hiri barruko garraio kolektiboa	49.015,32	I
450	Azpiegituren administrazio orokorra	47.011,50	I
451	SOS Veleia diru-laguntza	-	
452	Baliabide hidraulikoak	11.168,66	I
454	Auzo-bideak	-	
511	Bidea konpontzea	-	
750	Komunikazio- eta hedapen -plana	-	
910	Herri-administrazioei egindako transferentziak	-	
912	Gobernu -organoak	128.973,89	I
920	Administrazio orokorra	595.728,68	I
931	Ekonomia- eta zerga-politika	30.082,83	I
932	Zerga-sistemaren kudeaketa	24.485,19	I
942	Transferentziak lurralde-mailako toki-erakundeei	42.457,71	I
943	Beste erakunde batzuei egindako transferentziak	45.000,00	I

Biztanle bakoitzeko mendeko gastuen guztizkoa ezarri eta eraikuntza berrietatik datozen 1.447 pertsonetatik eratorritako gastura estrapolatzearen emaitza 415.104,18€ da.

Diru-sarrera berriak eta gastu puntuala

a-Diru-sarrera puntualak

Ekintza gauzatzen den une zehatzean ordaintzen dira. Kasu honetan, hirigintza-jarduketa berrien egitate zehatzarekin zerikusia dute:

- Udalari dagokion eraikigarritasunaren %15, komunitateak hirigintza-gainbalioetan duen partaidetzagatik.

Lurzoruaren Legean hainbat lagapen ezartzen zaizkio Udalari, bai zuzkidura publikoetan, bai plangintzarekin sortzen den aprobetxamenduaren %15ean. Azken kontzeptu hau indarrean dagoen plangintzari dagokionez plan berriak sortzen duenari aplikatzen zaio. Hau da, gaur egun ezarrita dagoenaren aldean handitzen denaren %15 ordaintzen da. Bideragarritasun Ekonomiko Finantzarioari buruzko Azterlanean jasotzen den bezala, hiri-lurzoruko proposamen guztietarako zenbatekoa 2.423.226€-koa da, eta lurzoru urbanizagarriarako 3.639.718€-koa, hau da, guztira 6.062.944€-koa. Industria-eremuak kontutan hartu gabe. Horiek barne, gainbalioak 23.001.597€-koak dira.

- Lurren balio-gehikuntzaren gaineko zerga.

Pertsona bat pisu, lokal edo lursail baten jabe izan den denboran lursail batek izan duen balioaren gehikuntza zergapetzen duen zerga da. Jabetza eskualdatzen denean likidatzen da (salerosketa, herentziak, dohaintzak). Obra berriaren idazkera publikoaren bidez enpresa sustatzaile eta eraikitzaileek eraikin bat dagoela adierazi behar dute. Etxebizitza eraikitzen duten partikularrek obra berriaren deklarazioaren idazkera publikoa ere egin behar dute (Gainbalioan alta).

Ordaindu beharreko zenbatekoak, lurraren katastro-balioaren arabekoak ez ezik, ondasuna eskuratu eta eskualdatu bitartean igarotako urte kopuruaren eta hobarien arabekoak ere badira. Kasu honetan, datuak zenbatesteak oso zaila da, eta ez ditugu kontuan hartuko zerga honetan jatorria duten diru-sarrerak. Horrek, multzoaren analisiari balioa kendu beharrean, marjina handitzen du, eta nolabaiteko lasaiera ematen digu jasangarritasunaren guztizko kalkuluetan.

- Eraikuntza, Instalazio eta Obren gaineko Zerga (EIOZ).

Udalerrian eraikuntzarik, instalaziorik edo obrarik egiten bada eta obra edo hirigintza lizentzia behar bada, Eraikuntza, Instalazio eta Obren gaineko Zerga (EIOZ) ordaindu beharko da. Proiektuen handitze edo aldaketek eskatzen dute hasieran aurrekontuan sartutako kostuaren gehikuntza deklaratzeko. Udalak, lizentzia eskatu ondoren edo obra hasi ondoren aurreikusitako kostuaren arabera behin-behineko likidazioa egiten du. Amaitu ondoren, obraren azken kostuaren arabera, dagokion likidazioa egiten du. Hirigintza-garapen berriei zerga aplikatzearen ondoriozko zenbatekoa kalkulatzeko, erreferentzia bezala eremuen eraikuntzaren kostua hartuko dugu, eta udalerrian indarrean dagoen %3ko tasa orokorra aplikatuko diogu. Bizitegi-eremuetarako edo eremu mistoetarako 2.537.338,14€ ematen dizkigu, eta 11.173.913€ planean jasotako eremu guztietarako.

Lursailen balioaren gehikuntzaren gaineko zergatik datozen diru-sarrerak kontuan hartu gabe, diru-sarrera puntualen zenbatespena 17.797.493€-koa da; izan ere, aurretik aipatutako arrazoiengatik ez da sartu, baina diru-sarrera hauei gehitu egingo zaie, eta aurreikuspenei konfiantza handiagoa ematea ahalbidetzen dute, doikuntza-marjina bat ematen baitute.

b. Gastu puntualak.

Une jakin batean gertatu eta berriro egin behar ez direnak. Kasu honetan, Udalaren kargura dauden zuzkidura publikoak (sistema orokorrak eta tokiko sistemak) gauzatzeko jarduketan plan orokorraren proposamenekin zerikusia dute:

- Mandaita- Kaleko irisgarritasuna hobetzea
- Tresponde-Autobus geltokia
- Tresponde- Maisuaren etxea
- Langraiz Oka- Ibai parkea
- AOP-N4 Sistema Orokorra eta *Tres de Marzo* parkea
- Los Llanos 1.Sektorea Industrialdea

Guztira, udal-kutxek 1.138.989€-ko gastua dute.

Balantzea

Azpiegitura berriak eta etxebizitza berrietan bizi diren pertsonen behar dituzten zerbitzuak mantentzearen ondoriozko aldizkako diru-sarreraren eta gastuen arteko aldearen emaitza positiboa da, 178.839 euroko aldearekin.

Estimazio hauek ahalik eta zuhurtzirik handienarekin kontuan hartu behar dira; izan ere, jarduketak gauzatzean etorkizunean errealitatera hurbiltzeko ahaleginak dira. Etorkizunari begira kalkuluak egitea beti da arriskutsua, baina ziurgabetasun handiko garai hauetan arriskua handitu egiten da. Horregatik, gastuen nolabaiteko lasaiera-marjina eta balizko diru-sarrerei eusteko marjina kalkulatu denean hasten da beti.

Gainera, diru-sarrera eta gastu puntualak kontuan hartu behar dira. Diru-sarreraren aldetik, 8.600.282€ dira, Udalarik dagokion eraikigarritasunaren %15etik datozenak, komunitateak hirigintza-gainbalioetan duen partaidetzagatik eta Eraikuntza, Instalazio eta Obren gaineko Zergarengatik. Udalarentzat gastu puntualak 1.138.989€-koak izango dira. Beraz, aldea 7.461.293€-ko saldo positiboa izango da.

	Puntualak	Arruntak
Diru-sarrerak	8.600.282	593.943
Gastuak	1.138.989	415.104
Emaitza	7.461.293	178.839

Emaitzak gaur egun ematen diren datu eta zirkunstanzietan oinarritutako azterketa gisa hartu behar dira, eta, beraz, zuhurtziaz, etorkizunean osatu behar diren jarduketaren emaitza gisa. Hau da, emaitza a priori positiboa izatea garrantzitsua da, baina magnitudeek ez dute zifra mugiezinak adierazten, baizik eta jardueren jasangarritasuna.

Denbora-faktorea estatikoa mantendu da, hau da, kalkuluak egiteko kontuan hartu da jarduketa guztiak une berean egin direla eta une horretarako jasangarritasuna aztertuko da, baina praktikan ez da horrela gertatuko. Egikaritze-epeetan eragina izango duten faktore asko daude, baina badirudi balantzean lortutako zifrengatik diru-sarreraren eta gastuen arteko doikuntza-marjina nahikoa dagoela arazo garrantzitsuak sortzeko.

Eremu berrien jasangarritasun ekonomikoaren azterketa.

Azterketa orokorraren osagarri gisa, eremu bakoitzaren jasangarritasun ekonomikoaren azterketa egingo dugu, eta bizilagun berriek zergek eragindako diru-sarreraren eta udalerriko eremu berri horiek mantentzeak eta garbitzeak udalarentzat ekarriko dituen gastuen artean zer lotura dagoen ikusiko dugu.

Azterketa bizitegi-erabilerako eremuei buruz egingo da, kontuan hartuta industria-erabilerako eremuek, gastuei dagokienez, mantentze-lanak kudeatzeko modu desberdina dutela.

Gaur egun, bi poligonoetatik bat Kontserbazio Batzorde baten bidez mantentzen da, eta besteak hitzarmena sinatu berri du Udalaren eta AADren (poligonoaren sustatzailea) artean. Irizpide honekin, helburua poligono berriek dagozkien Kontserbazio Batzordeak osatzea da.

Industria-eremuetako udalerrirako diru-sarrerei dagokienez, EJZren diru-sarreraren zenbatespena egitea oso arriskutsua izango litzateke, eta, nolahi ere, diru-sarrera horiez gain, EIOZren eta OHZren diru-sarrerak ere izango lituzkete.

Diru-sarrerei buruzko taula hauek egiteko, aurreko azterketa globalerako kontuan hartu diren kasu berberak kontuan hartu dira. Gastuetarako, Iruña Okako Udalak emandako datuak erabili dira; zehazki, honako ratio hauek kalkulatu dira:

- Garbiketa- eta lorezaintza-zerbitzuak: 0,24 €/ m² guztizko azaleraren gainean
- Ur ureztatua eta argiteria publikoa 0,026 €/ m² guztizko azaleraren gainean.

Urteko diru-sarrera eta gastu arrunten zenbatespena

	Mantentze gastuak (€/urte)				Diru-sarreraren kalkulua (€/urte)				Balantzea
	Azalera guztira m ²	Garbiketa eta lorezaintza €	Argiak eta ura hornitzea	Urteko Kostua Guztira	OHZ	ITVM	Tasak eta bestelako diru-sarrerak	Guztira	
Hiri-Lurzorua									
AOP-N1: La Razuela	7.537	1.808,88	195,96	2.004,84	25.417,73 €	4.023,81 €	6.378,28 €	35.819,82 €	33.814,98 €
AOP-N2: Milagros González	2.767	664,08	71,94	736,02	12.413,31 €	1.965,12 €	3.114,97 €	17.493,40 €	16.757,38 €
AOP-N3: Errota	9.491	2.277,84	246,77	2.524,61	29.555,50 €	4.678,85 €	7.416,60 €	41.650,95 €	39.126,34 €
AOP-N4: Kare-Labea	4.358	1.045,92	113,31	1.159,23	23.644,40 €	3.743,08 €	5.933,28 €	33.320,76 €	32.161,53 €
AOP-N8: Bolen	1.128	270,72	29,33	300,05	1.182,22 €	187,15 €	296,66 €	1.666,03 €	1.365,98 €
Lurzoru Urbanizagarria									
AOP-N5: Iparral. Langraiz	26.786	6.428,64	696,44	7.125,08	106.399,80 €	16.843,86 €	26.699,78 €	149.943,44 €	142.818,36 €
AOP-N6: Torko	34.339	8.241,36	892,81	9.134,17	46.697,69 €	7.392,58 €	11.718,24 €	65.808,51 €	56.674,34 €
AOP-N7: Eskolak	43.456	10.429,44	1.129,86	11.559,30	154.279,71 €	24.423,60 €	38.714,68 €	217.417,99 €	205.858,69 €
Hiri-Lurzorua AA.BB-Kontzejuak									
AOP-M1: Mandaita	2.867	688,08	74,54	761,62	2.364,44 €	374,31 €	593,33 €	3.332,08 €	2.569,46 €
AOP-V1: Mendebaldeko Billoda	8.734	2.096,16	227,08	2.323,24	10.048,87 €	1.590,81 €	2.521,65 €	14.161,33 €	11.838,09 €
AOP-V2: Hirugarren sektoreko Billoda	32.565	7.814,40	846,69	8.662,29	9.457,76 €	1.497,23 €	2.373,31 €	13.328,30 €	4.666,01 €
Guztira	174.028	41.766,72	4524,73	46.291,45	421.461,43 €	66.720,40 €	105.760,78 €	593.942,61 €	547.651,16 €

Gainera, eremuaren araberako banaketa egingo dugu, hau da, aprobetxamenduen %15 eta EIOZ.

Eremuen arabera, Diru-sarrera puntualen zenbatespena

	% 15 Aprobetxamendua	EIOZ	Guztira
Hiri-Lurzorua			
AOP-N1: La Razuela	358.069	152.683,77	510.753
AOP-N2: Milagros González	193.755	74.532,81	268.288
AOP-N3: Errota	367.921	110.977,35	478.898
AOP-N4: Kare-Labea	298.821	105.682,71	404.504
AOP-N8: Bolen	46.734	16.069,80	62.804
Lurzoru Urbanizagarria			
AOP-N5: Iparraldeko Langraiz	1.173.830	568.908,60	1.742.739
AOP-N6: Torko	938.582	374.594,85	1.313.177
AOP-N7: Eskolak	1.527.306	791.367,48	2.318.673

Hiri-Lurzorua AA.BB-Kontzeak			
AOP-M1: MANDAITA	84.943	30.926,34	115.869
AOP-V1: Mendebaldeko BILLODA	373.222	128.170,80	501.393
AOP-V2: Hirugarren sektoreko BILLODA	699.761	183.423,63	883.185
Guztira	6.062.944	2.537.338,14	8.600.282

2.2.4. GASTU ETA DIRU-SARRERA PUBLIKOEN UDAL OGASUNEAN DUTEN ERAGINAREN AZTERKETA. 2019-2022

Kapitulu honetan, 2018rako onartutako aurrekontua aztertuko dugu, plana onartuko den urtea bezala, eta etorkizuneko aurrekontuei nola eragingo dien bertan zehaztutako ekintzek.

2018rako onartutako aurrekontua bere garaian 2017rako onartutakoa baino %10,5 handiagoa da.

Hurrengo tauletan ikus daitekeenez, 2018rako aurrekontuak finantza-oreka mantentzen du, otsailaren 9ko 3/2004 Foru Arauaren 2. artikuluan ezarritakoaren arabera. "Eragiketa arruntengatiko sarrerek, gutxienez, izaera bereko gastuen eta zorpetzearen amortizazio-gastuen berdina izan beharko dute".

2018ko diru-sarreraren aurrekontu orokorrak

Diru-sarrerak	(Mila euro)
I. Zuzeneko zergak	1.394,9
I. Zeharkako zergak	115,0
III. Tasak eta beste diru-sarrerak	246,7
IV. Transferentzia arruntak	1.531,0
V. Ondare sarrerak	28,5
VI. Inbertsioak besterentzeak	0
VII. Kapital-transferentziak	534,2
VIII. Finantza-aktiboak	15,0
IX. Finantza-pasiboak	0
Guztira	3.865,3

Iturria: Iruña Okako Udalak emandako datuetan oinarrituta.

2018ko gastuen aurrekontu orokorrak

Gastuak	(mila euro)
I. Langile gastuak	718,5
II. Ondasun eta zerbitzu arruntak erostea	1.583,9
III. Finantza-gastuak	10,1
IV. Transferentzia arruntak	437,7
V. Ondare sarrerak	0
VI. Inbertsio erreal	1.055,1
VII. Kapital-transferentziak	55,0
VIII. Finantza-aktiboak	15,0
IX. Finantza-pasiboak	0
Guztira	3.865,3

Iturria: Iruña Okako Udalak emandako datuetan oinarrituta.

2018ko aurrekontu onartuari egindako azterketan oinarrituta, zeinak aurreko urteetakoekin alderatuta ez baitu alde nabarmenik ekartzen, eta aldian aldiko nahiz unean uneko diru-sarreraren eta gastuen zenbatespena ikusita, badirudi Planeko jarduketek sortutako eragin ekonomikoa etorkizuneko aurrekontuetan aparteko gorabeherarik gabe egokitu ahal izango dela, udal-ekonomia hipotekatu edo desegonkortu gabe.

Aurreko epigrafeetan aurrekarietan jarritako bilakaera historikoak Udal Aurrekontua osatzen duten Diru-sarreraren eta Gastuen kapituluek izan duten bilakaera erakustea beste zereginik ez du. Azterketak erakusten du, hasiera batean, barne-bilakaera ez dela guztiz homogenea izan, nahiz eta aurrekontu-funtzionamenduan eragin nabarmenik izan ez duen gorabehera nabarmenik ere izan. Daturik interesgarrienean egonkortasuna eta indarra erakusten dute, eta, horri esker, zeruertzari nolabaiteko lasaitasunez begiratzen zaio.

Futurismoa egiteko arriskua handia da; jakina, aldaketak oso azkar gertatzen dira, eta, askotan, nahiz eta hazkunde moderatuen dosi handiak izan, edozein eboluzio larriki desitxuratzen duten elementuak beti sortzen dira.

Kapitulu batzuek (bai Diru-Sarreretan, bai Gastuetan) nahiko mugimendu kontrolatuak dituzte, eta aurreikustea nahiko erraza da; esate baterako, Transferentzia Arruntena (Diru-sarrerei buruzko IV. kapitulua). Hala ere, Gastuei buruzko VI. kapitulua (Inbertsioei buruzkoa), nolabait, HAPOren barruan gure helburu nagusia dena, bilakaera alderraiak eta ez oso uniformeak izaten ditu. Kapitulu hau, askotan, hondar-elementutzat hartzen da, eta edukiz bete behar da, Diru-sarrera Arrunta - Gastu Arrunta aldea ebaluatu ondoren. Askotan, likidazioaren azken errealitatea nabarmen gaitzen duten inbertsio-aurreikuspenak ezartzen dira, eta horrek kapitulu honen emaitzan aldaketa handiak eragiten ditu eta, oro har, aurrekontuaren azken emaitzan.

Ziurgabetasun horretan guztian eragina dute, jakina denez, izaera politikoko erabakiek; izan ere, ia kasu guztietan, teknikaria ez da gai horiek aurreikusteko, eta, beraz, horrelako gaien ondoriozko aldaketak guztiz ezinezkoa da gertatzen direnen ehuneko handi batean zehaztea.

Azkenik, 8 urteko aldia hartzen duten aurreikuspenen aurrean gaudela esan behar da, eta, beraz, hasierako urteekiko aldaketak garrantzitsuak izan daitezke, are gehiago duela gutxi bizi izan diren eta bizitzen ari diren une ekonomiko gorabeheratsuekin (oro har, gero eta zailagoa da bilakaera ekonomikoa aurreikustea, aldagai gehiagori lotuta baitago). Ildo horretan, 2019-2022 aldian (laurteko bat) Diru-sarreraren eta Gastuen Aurrekontuak bakarrik balioesteko erabakia hartu da; izan ere, inbertsioen aurreikuspen egonkorrik ez dagoenez, eta, bigarrenik, iragarpenak okerrak izan daitezkeenez, egokiena dela uste dugu, eta alderdi horrek ez du zailtasun handiegirik sortu behar, lehenengo lau urteetako aurrekontuak zehaztu ondoren eta Inbertsio Planean sartu ondoren, gainerakoetan ez baitago alde handirik.

Ziurgabetasun-aniztasun horretan, badago benetako gertaera bat; izan ere, normalean egiten diren estimazioek kontserbadurismo "handiegia" eragiten dute, eta horrek akatsak modu onargarriagoan konpontzeko aukera errazten du; are okerrago litzateke aurreikuspenak oso modu hedakorrean definitu izan balira eta benetan hazkunde eskasak izan balira. Azken batean, esparru honetan aurreikuspenak egiten dituztenen ezaugarri nagusia horiei "eustea" da, eta, oro har, errealitatearen azpitik kokatzen dira.

Aztertzen ari garen aldian aurreikuspen ekonomiko-finantzarioetan egin beharreko inbertsioak egokitzen badira, emandako argudioekin egin ahal izango diren seinale da.

Aurreko paragrafoetan adierazi ditugun prebentzio horiek guztiak kontuan hartuta, jarraian Aurrekontuko Diru-sarreraren eta Gastuen Kapituluaren hurrengo urteetarako hazkunde-irizpideak ezarriko ditugu. Aurrekontuaren bilakaerari buruzko zenbatespenak Iruña Okako Udaleko teknikariei kontsultatu bazaizkie ere, ziurtasun osoz ezin dugu jakin horiek egokiak ote diren, normalean izaten duten ziurgabetasun-maila ezagututa, epe laburreko epean bada ere; gainera, kontuan hartu behar dira zenbait kasutan gertatzen diren ustekabeko aldaketak (Udalaz gaindiko erakundearen diru-bilketaren hazkundeak edo beherakadak, aurreikusitako inbertsio-konpromisoak, eta abar).

Beraz, azterketaren benetako interesa aurreikusitako zenbatespenen koherentzian eta Jarduketa Programak (inbertsioak) aurrekontuetan duen egokitzapenean datza, emaitzak behartu gabe.

Aurrekontuko diru-sarrei eta gastuei dagokienez, hazkunde-aurreikuspenak hurrengo tauletan agertzen direnak dira (irizpide orokor gisa, 2018koak abiapuntutzat hartuko ditugu, Udalean onartutako Aurrekontuen bidez).

Diru-sarreretako eta gastuetarako zenbatespenak mantentze-esparru batean egingo dira.

Ondoren, Diru-sarreraren eta Gastuen Kapituluaren hazkundearen portzentajezko zenbatespenen ondoren (lehenengo 2 taulak), Udalaren 2019-2022 aldirako aurrekontuen aurreikuspenak ageri dira, balio absolutuetan (azken bi taulak).

Aurreko premisekin, Iruña Okako Udalaren etorkizuneko aurrekontuetara (2019-2022) hurbildu gara. Beraz, gutxieneko eremu horren barruan, mugitzeko gaitasunean, Planaren Proposamenen egokitzapena edo bideragarritasuna ezarriko dugu.

Kalkulu horiek, koherenteak izanik, aldatu egin daitezke, aurreikusi ez diren bilakaerak ezarri; hala ere, eta arretaz aztertu ondoren, zuzenaren barruan daudela uste dugu.

Benetan interesgarria da pieza guztiak gutxi gorabeherako eredu baten barruan sartu ahal izatea, nahiz eta aurrekontu-kapituluaren artean barne-desorekak egon.

Oro har, aurreko urteekin bat etorri aurreikusitako Diru-sarrerak eta Gastuak aztertutako aldirian (2019-2022) oso gutxi hazi dira. Honela, Diru-Sarreraren Aurrekontua %0,98 handituko litzateke urte arteko batez beste, eta Gastuak %1,80.

DIRU-SARREREN BILAKAERA (HAZKUNDEAREN ZENBASTEPENAK)
(%)

KAPITULUAK	URTEAK			
	2019	2020	2021	2022
I	+ 5	+ 3	+ 1	+ 1
II	+ 5	+ 1	+ 1	+ 1
III	+ 0,5	+ 0,5	--	--
IV	+ 2,5	+ 2,5	--	--
V	--	--	--	--
VI	--	--	--	--
VII	--	--	--	--
VIII	--	--	--	--
IX (*)	--	--	--	--

(*) Zeinu -- esan nahi du urte horretarako ez dagoela hazkunderik/beherapenik aurreko urtearekin alderatuta.

(*)(*) 2019an Energia Ministerioak 900.000 euroko mailegua izango du, eta 10 urtetan itzuli beharko du, "0" (90.000€ urtean) interes-tasan.

Iturria: Egileak moldatua.

GASTUEN BILAKAERA (HAZKUNDEAREN ZENBASTEPENAK)
(%)

KAPITULUAK	URTEAK			
	2019	2020	2021	2022
I	+ 5	+ 2	+ 2	+ 2
II	+ 1,5	+ 1,5	+ 1,5	+ 1,5
III	--	--	--	--
IV	+ 0,5	+ 0,5	+ 0,5	+ 0,5
VI	--	--	--	--
VII	--	--	--	--
VIII	--	--	--	--
IX (*)	90.000	90.000	90.000	90.000

(*) Zeinu -- esan nahi du urte horretarako ez dagoela hazkunderik/beherapenik aurreko urtearekin alderatuta.

(*)(*) 900.000€.-ko maileguaren amortizazioa.

Iturria: Egileak moldatua.

Balio absolututan, Diru-sarrerren eta Gastuen Aurrekontuak hurrengo tauletan agertzen dira.

DIRU-SARREREN AURREKONTUEN ZENBATESPENA (2019-2022)
(Mila euro)

KAPITULUAK	2018	2019	2020	2021	2022
I. Zerga zuzenak	1.394,9	1.464,6	1.508,6	1.523,7	1.538,9
II. Zeharkako zergak	115,-	120,8	122,-	123,2	124,4
III. Tasak eta beste DS.	246,7	247,9	249,2	249,2	249,2
IV. Transf. korronteak	1.531,-	1.569,3	1.608,5	1.608,5	1.608,5
V. Ondare-sarrera	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5
VI. Inbertsio errealak	0,-	0,-	0,-	0,-	0
VII. Kapital transferentziak	534,2	534,2	534,2	534,2	534,2
VIII. Finan. Akti. aldaketa	15,-	15,-	15,-	15,-	15,-
IX. Finan. Pasib. aldaketa	0,-	900,-	0,-	0,-	0,-
GUZTIRA	3.865,3	4.880,3	4.066,-	4.082,3	4.098,7

(*) Kalkulua egiteko, Iruña Okako Udalak 2018rako abiapuntu gisa onartutako Aurrekontu Orokorrek erabili dira.

Iturria: Iruña Okako Udalak emandako datuetan oinarrituta.

DIRU-SARREREN AURREKONTUEN ZENBATESPENA (2019-2022)
(Mila euro)

KAPITULUAK	2018	2019	2020	2021	2022
I. Pertsonala	718,5	754,4	769,5	784,9	800,6
II. Ondasunen erosketak	1.583,9	1.607,7	1.631,8	1.656,2	1.681,1
III. Interesak	10,1	0,-	0,-	0,-	0,-
IV. Transf. korronteak	437,7	439,9	442,1	444,3	446,5
VI. Inbertsioak	1.055,1	1.055,1	1.055,1	1.055,1	1.055,1
VII Kap. transferentzia	55,-	55,-	55,-	55,-	55,-
VIII. Finan. Akti. aldaketa.	15,-	15,-	15,-	15,-	15,-
IX. Finan. Pasib. aldaketa. (*) (*)	0,-	0,-	90,-	90,-	90,-
GUZTIRA	3.865,3	3.927,1	4.058,5	4.100,5	4.143,3

(*) Kalkulua egiteko, Iruña Okako Udalak 2018rako abiapuntu gisa onartutako Aurrekontu Orokorrek erabili dira.

(*) (*) Energia Ministerioaren mailegua urtero itzultzea.

Iturria: Iruña Okako Udalak emandako datuetan oinarrituta.

Iruña Okako Aurrekontu Zenbatetsiak zehazteak aukera ematen digu Planaren Jasangarritasun Ekonomikoari buruzko gogoetak zehazterakoan. Sakontzeko, aurrekontu-egitura egokiago definituko duten indizeak eta ratioak ezarri behar dira. Aurkezten diren tauletan, barneazterketa baten bidez, Iruña Okako Udalaren Aurrekontu Zenbatetsiek Hiri Antolamenduko Plan Orokorrean aurreikusitako inbertsioak finantzatzeko izan dezaketen nahikotasun teorikoaren egoera islatu nahi da.

Lehenengoan, gastu arruntak estali ondoren eta Iruña Okako Udalak indarrean duen zorpetzearen amortizazioari aurre eginez inbertsioetara bideratu daitezkeen kopuruak zehazten dira.

Bigarren taulan, eta plano hipotetikoan jarraituz, inbertsio-aukerak aztertzen dira (Aurrekontuetan zenbatetsia), Aurrekontuaren funtzionamendu normaletik eratorritakoak ez diren bestelako diru-sarrerei aurre egin gabe (arestian aipatutako zorpetze-baliabidea eta Aprobetxamenduaren %15etik eratorritako diru-sarrera handiagoak barne). Egiazta daitezkeenez, finantzaketa-aukerak benetakoak dira, eta Udalak inbertsioak kopuru handi batean egiteko aukera emango lioketen datuak aurkeztu ditu; izan ere, Udala, baldintzarik egokienetan, 8.500.000 euroko maileguekin zorpetu liteke.

AURREKONTUAREN MARJINA OPERATIBOA
(Mila Euro)

URTEAK	DS. AUTONOMOAK	DS. AUTONOMOAK GUZT. AURREKONTUAREN GAINETIK (%)
2019	629,1	629,1
2020	673,4	583,4
2021	647,7	557,7
2022	621,3	531,3

(*) Aurrezki gordina: D.S. Arruntak-Gastu Arruntak.

(*)(*) Aurrezki garbi erabilgarri: Aurrezki gordina – Zorraren Amortizazioa L.P.
Iturria: Egileak moldatua.

AURREIKUSITAKO AURREKONTUEN EGOERA
(Mila Euro)

URTEAK	AURREZKI GARBI ERABILGARRI	BESTE DIRU-SARRERA
2019	629,1	8.500.000 (*)
2020	583,4	
2021	557,7	
2022	531,3	+6.400.000 (*) (*)

(*) Maileguaren bidez balizko zorpetze maila maximo.

(*)(*) Batez besteko aprobetxamenduaren %15ek zenbatetsitako diru-sarrerak
barne Medio.

Iturria: Egileak moldatua.

Islatu nahi izan dena Iruña Okako Udalak nahikoa baliabide dituela izan da, gaur egungoak eta etorkizunekoak, HAPOn ondoriozko inbertsio-betebeharrei aurre egiteko eta ohiko jardueran aurre egin beharko dien ohiko inbertsioetarako.

Betetzearen bidez agerian jarritako mugak:

- * Aurrekontu-Egonkortasuna.
- * Finantza-Jasangarritasuna.
- * Gastuaren muga.

Iruña Okako Udalean ez dute eraginik, 2017ko ekitaldia ixteko Iruña Okako Aurrekontu Orokorraren Likidazioari buruzko Txostenaren bidez agerian geratu den bezala. Txosten horretan, alderdi horiei buruzko 38/2013 Foru Araua betetzen dela ikusten da.

Edonola ere, Udalak inbertsio-arloan HAPOren aginduak betetzeko duen nahikotasuna benetakoa da.

* 2017rako Diruzaintzaren soberakina positiboa da.

* Gainera, zergetatik eratorritako diru-sarrerak Kontuan hartu beharko lirateke, hala nola: OHZ, tasak, etab. Horien egonkortasuna oso handia da.

* Transferentzia Arrunten ondoriozko diru-sarrera handiagoak, maila demografiko handiagoaren ondorioz.

Gastuetan, eta egungo egoeran, gastu arrunten kapitulurik kaltetuena II.a izango litzateke, eta horren eragina ez litzateke izango kapituluko %10eko hazkundera baino handiagoa.

Gutxi gorabeherako datuekin, benetan interesgarria da Diru-sarreraren eta Gastuen ebaluazio zehatua egiten ez bada ere, esan daitekeela HAPO gauzatzeak sortutako egoerak ez duela inolako zailtasun ekonomikorik Iruña Okako Udalarentzat, ekonomikoki jasangarria baita.

Oro har, HAPOren aginduak aurrera eramateko arazo bakarra udalaren kudeaketa-ahalmenaren araberakoa izango da, eta ez haren inbertsio-mailaren araberakoa.

Azken batean, eta HAPOren garapenetik eratorritako inbertsioei dagokienez, esan daiteke horiek posible direla, jarduketa autonomoak eta auto-kudeagarriak direlako eta hirigintzaren garapenaren mende ez daudelako.

2.3. UDALAZ GAINDIKO OGASUNEN AZTERKETA

Aurreikusitako hirigintza-jarduketaren udal-diru-sarreraren eta -gastuen gaineko eragina alde batera utzita, eragiketarako eragindako jarduera ekonomikoak diru-sarrera handiak sortzen ditu, batez ere urbanizazio-jarduketak, lursailen salmenta, proiektatutako eraikuntzaren sustapena eta eraikuntza, eta etxebizitzaren eta lokalen salmentak zergapetzen dituzten zerga nagusiengatik.

Diru-Sarrerak, Estatuaren, Euskal Autonomia Erkidegoaren eta Arabako Foru Aldundiaren artean banatzen dira.

Eraikuntza-jardueraren ondoriozko errenta-gehikuntzak eragindako ondorio positiboak alde batera utzita, kontuan hartu behar da Abiadura Handiko Trenak eskualde eta estatu mailako komunikazioak hobetuko dituela. Garraioan egindako hobekuntzek aberastasun handiagoa dakarte; izan ere, ondasunak eta zerbitzuak garraiatzea errazagoa izateaz gain, turismoa eta udalerrriaren irisgarritasun handiagoa bultzatzen dute.

Horregatik guztiagatik, eta oro har, plan berriak udalaz gaindiko ogasunetan duen eragina positibotzat jotzen da.

2.4. LURZORUA EKOIZPEN ERABILERARAKO NAHIKOA ETA EGOKIA IZATEA

Jasangarritasun ekonomikoari buruzko txosten honen helburuetako bat Planak zehaztutako ekoizpen-erabileretarako lurzorua nahikotasuna eta egokitasuna justifikatzea da, indarrean dauden lege-xedapenetan ezarritakoaren arabera. Aipatutako Ekoizpen-erabilerak, funtsean, Plan honek jardura ekonomikoen erabilera (produktiboak, hirugarren sektorekoak, etab.) deitzen dituenen baliokidetzat hartzen dira, lehen sektorearen berezko jarduerak ahaztu gabe.

7/2015 Legegintzako Errege Dekretua, urriaren 30ekoa, Lurzorua eta Hiri Birgaitzearen Legearen 3.artikuluko 3.puntuan:

Botere publikoek, nork bere eskumenaren barruan, dagozkien politikak formulatu eta garatuko dituzte hiri-ingurunean, ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-jasangarritasunaren eta lehiakortasunaren, lurralde-kohesioaren, energia-eraginkortasunaren eta konplexutasun funtzionalaren printzipioekin bat etorriz, lurzorua behar beste hornitzen eta eraginkortasunez okupatzen saiatuz, erabilerak modu funtzional batez uztartuta.

Bereziki,

Beharrezko diren azpiegitura, zuzkidura, ekipamendu eta zerbitzuen bitartez, enplegu egonkorra sortzen duten jardura ekonomikoak lurraldean finka daitezen laguntzea, bereziki ikerketa zientifikoa eta teknologia berriak

garatzeko lagungarri direnak; horretarako, produkzio-sareak hobetu behar dira kudeaketa adimentsuaren bidez.

Planaren helburu nagusien artean Iruña Okako biztanleriaren hazkundea garatzea eta udalerrira eskualde-buru bihurtuko duen ekipamenduen garapena dira. Izan ere, bere kapitalean kontzentrazio gutxiagoko Araba osatzen duen, bigarren mailako udalerrietako bat da, biztanleria, jarduera ekonomikoak eta zerbitzuak orekatuz.

Araba Erdialdeko Lurralde Plan Partziala (LPP) 2004ko abenduaren 28an behin betiko onartu zen, eta Araba Erdialdeko eremu funtzionalean LAGak garatzeko tresna da. Udalerrri hauek hartzen ditu barne: Alegria-Dulantzi, Armiñon, Arraia-Maeztu, Arratzua- Ubarrundia, Asparrena; Barrundia, Berantevilla; Bernedo, Kanpezu, Zigoitia, Kuartango, Burgelu, Iruña Oka, Iruraiz-Gauna, Lagran, Lantaron, Legutio, Otxandio, Urizaharra, Erriberagoitia, Erribera Beitia, Añana, Agurain, Donemiliaga, Ubide, Urkabustaiz, Gaubea, Harana, Gasteiz, Zalduondo, Zanbrana eta Zuia.

Lurralde Plan Partzial honek, besteak beste, Iruña Okan eta Gasteizen eragin zuzena izango duen Eragiketa Estrategiko bat planteatzen du. Zehazki, OE - 3: "Hegoaldeko Berrikuntzaren Arkuak – Jundiz" – Eragiketa Estrategikoa da, eta erabaki loteslea da.

Berrikuntza-arkua jarduera konplexua da, eta oinarrizko bi helburu ditu:

- Alde batetik, lurraldearen zatiak integratzea, dagoeneko martxan dagoen eraldaketa-prozesu baten zantzuak, eragiketa erakargarri gisa jardun ahal izateko.
- Bestalde, jarduera "eragile" berriak sartzea, Araba Erdialdeko potentzialtasun bereizgarriak aprobetxatuz, Arabako garapen-etapa berriaren ikur eta erakargarri izango diren jardueren bidez.

"Arabaren sartzeko ate berriaren" eraikuntza bultzatu nahi du. Jarduerak eduki sinboliko handia du, eta lurralde-garrantzi handia lortu nahi du, Haranen eta Hegoaldeko Lautadaren egitura-lotuneen, Vitoria-Gasteizko sarbidearen eta "Berrikuntzaren Arkuaren" hegoaldeko burualdearen elkargune gisa eratzen baita.

Eragiketa estrategiko honek zehaztapenak planteatzen ditu ekoizpen-jardueretarako erabilerei dagokienez:

- AHTren trazaduraren eta egun dagoen trenbide-sarearen (Zabalera iberikoa) arteko eremuan, logistika- eta garraio-jardueretarako erabiliko da, eta salgaien transferentziarako terminal intermodala jarriko da.
- Mendebaldeko alboa ekoizpen-jardueretarako erabiliko da, egungo ezarpenetan eta plangintza-aurreikuspenetan oinarrituta.
- Mendebaldeko ekoizpen-espazioak zerbitzuak edo erakusleho-industria ezartzea aurreikusi beharko luke, N-1 fatxada osatuz.
- Hirugarren sektoreko erabileren kokalekua balioestea, N-1 eta N-102 errepideen elkargunearen aurrean.

Jarduera horiei esker, Lurralde Historikoan Iruña Okako goiburua, eta, zehatzago, Langraiz Okakoa, bigarren mailako gunea da.

Lortzeko beste helburu orokorren artean daude:

- Egungo hiri-sarea jostea, lurraldearen bateratzea lortzeko.
- Hazkunde demografikoari jarraitzeko beharrezkoa den jarduera ekonomikoetarako lurzoruaurreikuspena.

Ekonomikoki lurralde-garapena orekatuagoa izateko helburuarekin, bizilekuaren eta lanpostuaren arteko hurbiltasun espaziala erraztuz, eta ondorioz, joan-etorrietako denborak murriztuz eta, logikoa denez, ingurumenerako eta bizi-kalitaterako ondorio positiboak lortuz.

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen (LAG) Aurrerapenaren eta Hasierako Onespeneren Dokumentuak Araba Erdialdeko Eremu Funtzionalean **Eraldaketa Ardatz** bat planteatzen du, Iruña Okatik A1ean oinarrituz eta Agurainerako norabidean, Arabako Lautadako grabitatearen erdian kokatuz.

Ardatz honi esker, eskualde-bokazioa duten eremu produktiboak eta logistikoak aurkitu ahal izango dira, hala nola Jundizko Terminal Intermodala, betiere eremua inguratzen duten espazio natural garrantzitsuen jarraipen ekologikoa arriskuan jarri gabe.

Eraldaketa-ardatz honetarako proposatzen diren gidalerroen artean Gasteizko ekialdean eta mendebaldean ardatz lineal bat garatzea dago. Mendebaldetik Langraiz-Iruña Okaraino, eta ekialdetik Aguraineraino, ADIFen trenbidearen ardatzari jarraituz eta Burgelu eta Dulantzi bezalako gunek barne, ardatz horren eragin-eremua Armiñondik Arairaino zabaltzeko aukera aztertuz, bereziki mugikortasunari eta ibilbide bigunei dagokienez.

Eraldaketa-ardatza EAerako planteatutako eredu logistikotik ulertzen da; izan ere, haren kokapen geografikoak lurreko azpiegituren Europa barneko ardatz handien barruan nahitaezko urrats bihurtzen du. Horrela, Euskal Autonomia Erkidegoa hainbat autonomia-erkidegorentzat eta Portugalentzat Europar Batasunera iristeko ate bat da.

Udalerriko sektore ekonomikoen egungo egoera eta nortasun berrien bila gauzatu nahi diren garapenak nahikoa dira ekoizpen-erabilerarako lurzoruetan, hau da, jarduera ekonomikorako lurzoruetan, industriarako, hirugarren sektorerako edo lehen sektorerako.

Nekazaritza eta abeltzaintzako ustiategiak zein basogintzakoak udalerrriaren ekonomiaren oinarri joan den mendearen erdialdera arte izan dira, eta, gainerako sektoreek jarduera nagusizat hartzen badute ere, gaur egun azaleraren %28 nekazaritza-garapeneterako erabiltzen da, nekazaritzako eta abeltzaintzako 60 ustiategi daude, eta 23.897.523 m²-ko baso-azalera du.

Industria eta Zerbitzuak. Gaur egun, Iruña Okako ekonomia industrian eta merkataritzan oinarritzen da. LAGek, oinarrizko industria batzuk har ditzakete, *Puerta de Álava - Jundiz* ardatzean bateragarriak diren eremuetan Industria Jarduerako Eremuak sortzea proposatzen dute. Eremu hauek ez dira hirigunearekin lotuko, eta udalerrriaren hiri-irudian inpaktu negatiborik ez eragiteko moduan antolatuko dira. Subillabide eta Jundiz-Foronda zonaldeak proposatu dira, errepidez eta aireportuz, abiadura handiko eta zabalera iberikoko trenbide-intermodalitaterako kokapen pribilegiatua dutelako.

Iruña Okako aldaketa honen gune nagusiak, kokapen ezin hobea dutelako, San José de los Llanos eta Subillabide industrialdeak dira.

Lehenengoan, udalerrian denbora gehien daramaten enpresak daude. Subillabide industrialdea enpresa berritzaileagoa da, eta industria- eta zerbitzu-enpresen arteko harreman estua du ezaugarri. Enpresa sortu berrien eta enpresetako I+G unitateen jomuga izateko joera du.

HAPOn aurreikusitako jarduera-eremuak, industrialde hauetan zentratzen direnak, honako hauek dira:

Hiri-lurzoruan industria- eta hirugarren sektoreko erabilerarako aurreikusitako jarduketak

Izena	Eraikigarritasuna (m ²)		
	Industria m ²	Hirugarren sektorea m ²	Guztira, m ²
AOP – I1 Lehergaiak	85.518,98	-	85.518,98

Lurzoru urbanizagarrian industria- eta hirugarren sektoreko erabilerarako aurreikusitako jarduketak.

IZENA	Eraikigarritasuna (m ²)		
	Industria m ²	Hirugarren sektorea m ²	Guztira m ²
AOP - I2 Los Llanos II	183.637,14	57.004,83	240.641,97
AOP - I3 Subillabide II	268.574,86	33.187,91	301.762,77

Merkataritza eta Turismoa. Iruña Oka, eta, batez ere, hiriburua, era guztietako elikagaiez, jatetxez eta zerbituez hornitutako udalerrria da, hala nola farmazia, taxi edo Correos bidez. Jarduera ekonomikoak dagoeneko baditu udalerraren egungo eta hurbileko bizitza sustatzeko eta garatzeko beharrezkoak diren hirugarren sektoreko zerbitzuak.

Gainera, turismoaren balio potentziala balioesten hasi gara, beharrezkoa baita zerbitzuen sektorearen hazkundera eragin positiboa duelako, eta, erakargarritasuna handituz, maila handiagoko udalerrien nortasuna sustatzeko.